

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2023/955

z dnia 10 maja 2023 r.

w sprawie ustanowienia Społecznego Funduszu Klimatycznego i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 91 ust. 1 lit. d), art. 192 ust. 1, art. 194 ust. 2 oraz art. 322 ust. 1 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Porozumienie paryskie ⁽⁴⁾, przyjęte w dniu 12 grudnia 2015 r. na podstawie Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) (zwane dalej „porozumieniem paryskim”), weszło w życie w dniu 4 listopada 2016 r. Strony porozumienia paryskiego uzgodniły, że utrzymają wzrost średniej temperatury globalnej do poziomu znacznie niższego niż 2 °C powyżej poziomu przedindustrialnego oraz podejmą wysiłki mające na celu ograniczenie wzrostu temperatury do 1,5 °C powyżej poziomu przedindustrialnego. To zobowiązanie zostało wzmocnione przez przyjęcie na mocy UNFCCC paktu klimatycznego z Glasgow w dniu 13 listopada 2021 r., w którym Konferencja Stron UNFCCC, służąca jako spotkanie stron porozumienia paryskiego, uznała, że ograniczenie wzrostu temperatury do 1,5 °C pozwoliłoby zmniejszyć skutki zmiany klimatu o wiele bardziej niż ograniczenie wzrostu temperatury do 2 °C, oraz postanowiła kontynuować działania na rzecz ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 °C.
- (2) W swoim komunikacie z dnia 11 grudnia 2019 r. pt. „Europejski Zielony Ład” (zwanym dalej „Europejskim Zielonym Ładem”) Komisja przedstawiła nową strategię na rzecz wzrostu gospodarczego mającą przekształcić Unię w zrównoważone, sprawiedliwe i dobrze prosperujące społeczeństwo, żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce i w którym najpóźniej do 2050 r. nie będzie emisji netto gazów cieplarnianych, a wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów. Celem Europejskiego Zielonego Ładu jest również przywrócenie, ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i skutkami związanymi ze środowiskiem. Ponadto uznaje się w nim, że transformacja powinna być sprawiedliwa i inkluzywna, tak by nikt nie pozostał w tyle.

⁽¹⁾ Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 158.

⁽²⁾ Dz.U. C 301 z 5.8.2022, s. 70.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 18 kwietnia 2023 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 25 kwietnia 2023 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

- (3) Przyjmując rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 ⁽⁶⁾, Unia utrzymała w prawodawstwie cel polegający na osiągnięciu neutralności klimatycznej w całej gospodarce najpóźniej do 2050 r. i cel polegający na osiągnięciu następnie ujemnych emisji. W rozporządzeniu tym ustanowiono również wiążący cel Unii zakładający ograniczenie emisji netto gazów cieplarnianych (emisje po odliczeniu pochłaniania) o co najmniej 55 % do roku 2030 w porównaniu z poziomami z 1990 r. Osiągnięcie celu polegającego na ograniczeniu emisji wymaga współdziałania wszystkich sektorów gospodarki.
- (4) W konkluzjach Rady Europejskiej z 10–11 grudnia 2020 r. zatwierdzono wiążący cel Unii zakładający ograniczenie emisji netto gazów cieplarnianych, podkreślając jednocześnie znaczenie sprawiedliwości i solidarności, bez pozostawiania nikogo w tyle. Konkluzje te zostały potwierdzone w konkluzjach Rady Europejskiej z 24–25 maja 2021 r., kiedy to Rada Europejska zwróciła się do Komisji o szybkie przedstawienie pakietu legislacyjnego wraz z dogłębną analizą skutków środowiskowych, gospodarczych i społecznych na poziomie państw członkowskich.
- (5) W Planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, zatwierdzonym w konkluzjach Rady Europejskiej z 24–25 czerwca 2021 r., położono nacisk na potrzebę wzmocnienia praw socjalnych i europejskiego wymiaru społecznego we wszystkich politykach Unii. Zasada nr 20 Europejskiego filaru praw socjalnych stanowi, że: „Każdy ma prawo dostępu do podstawowych usług dobrej jakości, w tym wody, urządzeń sanitarnych, energii, transportu, usług finansowych i usług łączności cyfrowej. Osoby potrzebujące otrzymają wsparcie w zakresie dostępu do tych usług.”.
- (6) W deklaracji z Porto z dnia 8 maja 2021 r. potwierdzono zobowiązanie Rady Europejskiej do działania na rzecz Europy socjalnej, wzmocniając sprawiedliwą transformację, oraz jej determinację, by dalej pogłębiać wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych na poziomie Unii i poziomie krajowym, z należywym uwzględnieniem stosownych kompetencji i zasad pomocniczości i proporcjonalności.
- (7) W celu realizacji zobowiązania na rzecz neutralności klimatycznej dokonano przeglądu i zmiany unijnych przepisów dotyczących klimatu i energii, aby przyspieszyć redukcję emisji gazów cieplarnianych.
- (8) Zmiany te mają zróżnicowany wpływ gospodarczy i społeczny na poszczególne sektory gospodarki, obywateli i państwa członkowskie. W szczególności włączenie emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków, sektora transportu drogowego i dodatkowych sektorów, które odpowiadają działalności przemysłowej nieobjętej załącznikiem I do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁶⁾, w zakres jej stosowania powinno stanowić dodatkową zachętę ekonomiczną do inwestowania w ograniczenie zużycia paliw kopalnych, a tym samym przyspieszyć redukcję emisji gazów cieplarnianych. W połączeniu z innymi środkami powinno to, w perspektywie średnio- i długoterminowej, przyczynić się do zmniejszenia ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego, zmniejszyć koszty sektora budynków i sektora transportu drogowego, a także – w stosownych przypadkach – stworzyć nowe możliwości tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i zrównoważonych inwestycji, w pełni dostosowanych do celów Europejskiego Zielonego Ładu.
- (9) Potrzebne są jednak zasoby, aby sfinansować te inwestycje. Co więcej, zanim inwestycje takie zostaną dokonane, koszty ponoszone przez gospodarstwa domowe i użytkowników transportu na ogrzewanie, chłodzenie i gotowanie, a także na transport drogowy prawdopodobnie wzrosną, ponieważ dostawcy paliw podlegający obowiązkowi w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budynków i sektorze transportu drogowego przenoszą koszty emisji dwutlenku węgla na konsumentów.
- (10) Transformacja klimatyczna będzie miała skutki gospodarcze i społeczne, które trudno jest ocenić *ex ante*. Osiągnięcie ambitniejszych celów klimatycznych będzie wymagało znacznych zasobów publicznych i prywatnych. Inwestycje w środki na rzecz efektywności energetycznej, a także w systemy ogrzewania oparte na energii odnawialnej, takie jak ogrzewanie za pomocą elektrycznych pomp ciepła, lokalne systemy ciepłownicze i chłodnicze, oraz w udział w społecznościach energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej, są skuteczną metodą zmniejszenia zależności od importu i obniżenia emisji, przy jednoczesnym zwiększeniu odporności Unii. Konieczne jest specjalne finansowanie w celu wsparcia gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 („Europejskie prawo o klimacie”) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

- (11) Wzrost cen paliw kopalnych może w nieproporcjonalny sposób wpłynąć na gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, którzy wydają większą część swoich dochodów na energię i transport, którzy – w niektórych regionach – nie mają dostępu do alternatywnych, przystępnych cenowo rozwiązań w zakresie mobilności i transportu i którzy mogą nie mieć zdolności finansowej, aby inwestować w zmniejszenie zużycia paliw kopalnych. Specyfika geograficzna, taka jak wyspy, regiony i terytoria najbardziej oddalone, obszary wiejskie lub oddalone, mniej dostępne peryferia, obszary górskie lub obszary słabiej rozwinięte, może mieć – w kontekście ubóstwa transportowego – szczególny wpływ na podatność gospodarstw domowych, mikroprzedsiębiorstw i użytkowników transportu na odnośne zagrożenia. W związku z tym przy przygotowywaniu środków i inwestycji na rzecz gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji należy, w stosownych przypadkach, uwzględnić tę specyfikę geograficzną.
- (12) Część dochodów uzyskanych w wyniku włączenia sektora budynków, sektora transportu drogowego i dodatkowych sektorów w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE należy wykorzystać do przeciwdziałania skutkom społecznym wynikającym z tego włączenia, aby transformacja była sprawiedliwa i inkluzywna, tak by nikt nie pozostał w tyle. Ogólna kwota Społecznego Funduszu Klimatycznego ustanowionego na mocy niniejszego rozporządzenia (zwanego dalej „Funduszem”) powinna odzwierciedlać poziom ambicji w zakresie dekarbonizacji dotyczący włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków, sektora transportu drogowego i dodatkowych sektorów w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE.
- (13) Wykorzystanie części dochodów na przeciwdziałanie skutkom społecznym wynikającym z włączenia sektora budynków, sektora drogowego i dodatkowych sektorów w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE jeszcze bardziej zyskuje na znaczeniu w świetle obecnych poziomów ubóstwa energetycznego. Ubóstwo energetyczne to sytuacja, w której gospodarstwa domowe nie mają dostępu do podstawowych usług energetycznych, które stanowią podstawę godnego poziomu życia i zdrowia, takich jak odpowiedni poziom ciepła dzięki ogrzewaniu, chłodzeniu w przypadku wzrostu temperatury, oświetlenie i energia do zasilania urządzeń. W przeprowadzonym w 2021 r. w całej Unii badaniu około 34 miliony Europejczyków, czyli blisko 6,9 % populacji Unii, stwierdziło, że nie stać ich na wystarczające ogrzanie swoich domów. Ubóstwo energetyczne stanowi zatem jedno z ważnych wyzwań dla Unii. Chociaż świadczenia socjalne lub tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów mogą w krótkim terminie zapewnić natychmiastową pomoc gospodarstwom domowym stojącym w obliczu ubóstwa energetycznego, to jedynie ukierunkowane środki strukturalne, w szczególności renowacje budynków, w tym za pomocą dostępu do energii ze źródeł odnawialnych i aktywnego promowania odnawialnych źródeł energii poprzez działania informacyjne i uświadamiające skierowane do gospodarstw domowych, oraz renowacje budynków, które przyczyniają się do realizacji celów ustanowionych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE⁽⁷⁾, mogą stanowić trwałe rozwiązania i skutecznie pomóc w zwalczaniu ubóstwa energetycznego. Powinna istnieć możliwość aktualizacji definicji ubóstwa energetycznego w niniejszym rozporządzeniu w celu odzwierciedlenia wyników negocjacji dotyczących dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności energetycznej (wersja przekształcona).
- (14) Całościowe podejście do renowacji budynków, które skuteczniej uwzględnia osoby zagrożone wykluczeniem, mianowicie osoby najbardziej dotknięte ubóstwem energetycznym w Unii, mogłoby doprowadzić do zmniejszenia zapotrzebowania na energię. W związku z tym wsparcie w ramach Funduszu dla sektora budynków powinno mieć na celu poprawę efektywności energetycznej, prowadząc do zmniejszenia zużycia energii przez każde gospodarstwo domowe, co byłoby widoczne pod względem zaoszczędzonych pieniędzy, a w rezultacie stanowiłoby jeden ze sposobów zwalczania ubóstwa energetycznego. Zmiana dyrektywy 2010/31/UE ustanowiłaby podstawy osiągnięcia tych celów i w związku z tym powinna zostać uwzględniona przy wdrażaniu niniejszego rozporządzenia.
- (15) Ponieważ ubóstwo transportowe nie zostało jeszcze zdefiniowane na poziomie Unii, do celów niniejszego rozporządzenia należy wprowadzić taką definicję na poziomie Unii. Ubóstwo transportowe może stać się jeszcze bardziej nagłą kwestią, jak uznano w zaleceniu Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej⁽⁸⁾, i skutkować ograniczeniem dostępu do podstawowych czynności i usług społeczno-gospodarczych, takich jak zatrudnienie, edukacja lub opieka zdrowotna, w szczególności dla osób i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji. Ubóstwo transportowe jest zazwyczaj spowodowane jednym czynnikiem lub kilkoma naraz, takimi jak niskie dochody, wysokie wydatki na paliwo lub brak przystępnego cenowo lub dostępnego transportu prywatnego lub publicznego. Ubóstwo transportowe może w szczególności dotyczyć osoby i gospodarstwa domowe na obszarach wiejskich, wsiarskich, peryferyjnych, górskich, oddalonych i mniej dostępnych lub w regionach lub na terytoriach słabiej rozwiniętych, w tym na słabiej rozwiniętych obszarach podmiejskich i w regionach najbardziej oddalonych.

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).

⁽⁸⁾ Dz.U. C 243 z 27.6.2022, s. 35.

- (16) Należy ustanowić Fundusz w celu zapewnienia państwom członkowskim środków finansowych, aby wspierać ich polityki mające na celu przeciwdziałanie społecznym skutkom wprowadzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do sektora budynków i sektora transportu drogowego dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji. Należy to osiągnąć w szczególności w ramach tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów oraz środków i inwestycji mających na celu zmniejszenie zależności od paliw kopalnych poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków, obniżenie emisyjności ogrzewania i chłodzenia budynków, niezależnie od tego, kto jest właścicielem budynków, w tym integrację energii ze źródeł odnawialnych, oraz poprzez zapewnienie lepszego dostępu do bezemisyjnych i niskoemisyjnych mobilności i transportu z korzyścią dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji. Przedmiotem uwagi powinny być poszczególne formy mieszkań na wynajem, w tym mieszkań na prywatnym rynku wynajmu. Wsparcie finansowe lub zachęty fiskalne, takie jak możliwość odliczenia kosztów renowacji od czynszu, mogłyby zostać włączone do środków w celu uwzględnienia najemców i osób zajmujących mieszkania socjalne.
- (17) Każde państwo członkowskie powinno przedłożyć Komisji plan społeczno-klimatyczny (zwany dalej „planem”). Plany należy przedłożyć do dnia 30 czerwca 2025 r., tak aby można je było starannie i terminowo przeanalizować. W planach należy zawrzeć element inwestycyjny, który promuje długoterminowe rozwiązanie polegające na zmniejszeniu zależności od paliw kopalnych, a także można określić inne środki, takie jak tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów w celu złagodzenia negatywnego wpływu na dochody w perspektywie krótkoterminowej. W ramach tych planów należy dążyć do osiągnięcia dwóch celów. Po pierwsze, należy zapewnić gospodarstwom domowym znajdującym się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji i użytkownikom transportu znajdującym się w trudnej sytuacji zasoby niezbędne do finansowania i realizacji inwestycji w efektywność energetyczną, obniżenie emisyjności ogrzewania i chłodzenia, w bezemisyjne i niskoemisyjne pojazdy i w bezemisyjną i niskoemisyjną mobilność, w tym za pomocą bonów, dotacji lub nieoprocentowanych pożyczek. Po drugie, należy złagodzić wpływ wzrostu kosztów paliw kopalnych na osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji, a tym samym zapobiec ubóstwu energetycznemu i ubóstwu transportowemu w okresie przejściowym do czasu zrealizowania wspomnianych inwestycji. Plany mogłyby wspierać dostęp do przystępnych cenowo energooszczędnych mieszkań, w tym mieszkań socjalnych. Wdrażając środki wspierające użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, państwa członkowskie powinny mieć możliwość priorytetowego potraktowania w swoich planach wsparcia dla pojazdów bezemisyjnych, pod warunkiem że jest to rozwiązanie przystępne cenowo i możliwe do wdrożenia.
- (18) Państwa członkowskie, w porozumieniu z władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, są najlepiej przygotowane do opracowania, wdrożenia i, w stosownych przypadkach, zmiany planów, które są dostosowane do ich uwarunkowań lokalnych, regionalnych i krajowych, do ich istniejących polityk w stosownych obszarach oraz do planowanego wykorzystania innych odpowiednich unijnych środków finansowych oraz które są ukierunkowane na te uwarunkowania, polityki i planowane wykorzystanie środków. Konsultacje publiczne z zainteresowanymi stronami powinny odbywać się za każdym razem, gdy Komisja jest zobowiązana do oceny planu. W ten sposób najlepiej można odzwierciedlić dużą różnorodność sytuacji, konkretną wiedzę władz lokalnych i regionalnych, partnerów gospodarczych i społecznych, odpowiednich organizacji społeczeństwa obywatelskiego, instytucji badawczych i innowacyjnych, zainteresowanych stron z sektora przemysłu oraz przedstawicieli dialogu społecznego, a także sytuację krajową oraz przyczynić się do skuteczności i wydajności ogólnego wsparcia dla osób i podmiotów znajdujących się w trudnej sytuacji.
- (19) Plany powinny być opracowywane w ścisłej współpracy z Komisją i przygotowywane zgodnie z przedstawionym wzorem. Aby uniknąć nadmiernych obciążeń administracyjnych, państwa członkowskie powinny mieć możliwość dokonywania drobnych korekt lub korygowania błędów pisarskich w planach poprzez powiadomienie Komisji o tych zmianach. Drobne korekty powinny stanowić zwiększenie lub zmniejszenie wartości docelowej przewidzianej w planie o mniej niż 5 %.
- (20) Zapewnienie, aby środki i inwestycje były szczególnie ukierunkowane na gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym lub na gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, ma kluczowe znaczenie dla sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej. Środki wsparcia mające na celu promowanie redukcji emisji gazów cieplarnianych powinny pomóc państwom członkowskim w przeciwdziałaniu skutkom społecznym wynikającym z handlu uprawnieniami do emisji w sektorze budynków i w sektorze transportu drogowego.
- (21) Zanim te inwestycje wpłyną na ograniczenie kosztów i emisji, dobrze ukierunkowane bezpośrednie wsparcie dochodów dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji przyczyniłoby się do obniżenia kosztów energii i mobilności oraz wspomogłoby sprawiedliwą transformację. Bezpośrednie wsparcie dochodów należy rozumieć jako tymczasowy środek towarzyszący obniżeniu emisyjności sektora mieszkalnictwa i sektora transportu. Nie miałoby ono trwałego charakteru, ponieważ nie eliminuje podstawowych przyczyn ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego. Takie wsparcie powinno być wykorzystywane wyłącznie do przeciwdziałania bezpośrednim skutkom włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE, a nie powinno być wykorzystywane do przeciwdziałania wzrostowi kosztów energii elektrycznej lub ogrzewania związanemu z włączeniem wytwarzania energii elektrycznej i ciepła do zakresu stosowania tej dyrektywy. Czas trwania kwalifikowalności do takiego bezpośredniego wsparcia dochodów powinien być ograniczony. Odbiorcy bezpośredniego wsparcia dochodów powinni być adresatami – jako członkowie ogólnej grupy odbiorców – środków i inwestycji mających na celu skuteczne wydzwignięcie tych odbiorców z ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego. Plany powinny zatem obejmować bezpośrednie wsparcie dochodów,

pod warunkiem że obejmują one również środki lub inwestycje o trwałym oddziaływaniu ukierunkowane na gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, otrzymujących bezpośrednie wsparcie dochodów.

- (22) Państwa członkowskie powinny podnosić świadomość wśród gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, zapewniając ukierunkowane, dostępne i przystępne cenowo informacje, edukację i doradztwo w zakresie racjonalnych pod względem kosztów środków i inwestycji oraz dostępnego wsparcia, w tym poprzez audyty energetyczne budynków, a także indywidualnie dostosowane konsultacje energetyczne lub indywidualnie dostosowane usługi zarządzania mobilnością.
- (23) Biorąc pod uwagę znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z porozumienia paryskiego i zobowiązaniem do realizacji celów Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju, środki i inwestycje przewidziane w niniejszym rozporządzeniu mają być zgodne z wartością docelową, zgodnie z którą co najmniej 30 % całkowitej kwoty budżetu Unii na mocy wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 określonych w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) 2020/2093 ⁽⁹⁾ (zwanym dalej „WRF na lata 2021–2027”) i całkowitej kwoty Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy, ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) 2020/2094 ⁽¹⁰⁾, oraz co najmniej 37 % całkowitej kwoty Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ⁽¹¹⁾, należy przeznaczyć na uwzględnianie celów klimatycznych. Środki i inwestycje przewidziane w niniejszym rozporządzeniu mają być również zgodne z ambitnym założeniem przeznaczenia 7,5 % rocznych wydatków w ramach WRF 2021–2027 na cele związane z różnorodnością biologiczną w 2024 r. i 10 % rocznych wydatków w ramach WRF 2021–2027 na cele związane z różnorodnością biologiczną w latach 2026 i 2027, przy uwzględnieniu pokrywania się celów klimatycznych i celów w zakresie różnorodności biologicznej.

W tym celu do oznaczania wydatków Funduszu należy stosować metodykę określoną w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 ⁽¹²⁾. Fundusz powinien wspierać środki i inwestycje, które są w pełni zgodne z unijnymi normami i priorytetami w zakresie klimatu i środowiska oraz zasadą „nie czyni poważnych szkód” w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 ⁽¹³⁾. W planach należy uwzględnić jedynie takie środki i inwestycje. Co do zasady, należy uznać, że środki bezpośredniego wsparcia dochodów mają niewielki przewidywalny wpływ na cele środowiskowe i jako takie należy uznać je za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”. Komisja powinna wydać wskazówki techniczne dla państw członkowskich na długo przed przygotowaniem planów. We wskazówkach należy wyjaśnić, w jaki sposób środki i inwestycje mają być zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.

- (24) Kobiety – w szczególności samotne matki, które stanowią 85 % rodzin niepełnych, a także kobiety samotne, kobiety z niepełnosprawnością oraz starsze kobiety żyjące samotnie – są w nieproporcjonalnym stopniu dotknięte ubóstwem energetycznym i ubóstwem transportowym. Ponadto kobiety mają różne i bardziej złożone wzorce mobilności. Rodziny niepełne z dziećmi pozostającymi na utrzymaniu są szczególnie zagrożone ubóstwem dzieci. Równość płci i równe szanse dla wszystkich – oraz uwzględnianie tych celów w głównym nurcie działań – a także prawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami należy podtrzymywać i promować w całym okresie przygotowywania i realizacji planów w celu zapewnienia, by nikt nie został w tyle.
- (25) Aktywni odbiorcy, obywatelskie społeczności energetyczne i partnerski (peer-to-peer) handel energią odnawialną mogą pomóc państwom członkowskim osiągnąć cele niniejszego rozporządzenia poprzez zastosowanie oddolnego podejścia zainicjowanego przez obywateli. Wzmacniają one pozycję konsumentów i angażują ich oraz umożliwiają niektórym grupom odbiorców będących gospodarstwami domowymi uczestnictwo w środkach i inwestycjach w zakresie efektywności energetycznej, wspierają wykorzystanie przez gospodarstwa domowe energii ze źródeł odnawialnych, a jednocześnie przyczyniają się do zwalczania ubóstwa energetycznego. Państwa członkowskie powinny zatem promować rolę obywatelskich społeczności energetycznych i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej oraz uznawać je za kwalifikujących się beneficjentów Funduszu.

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 23).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

- (26) Państwa członkowskie powinny uwzględnić w planach środki i inwestycje, które mają być finansowane, szacunkowe koszty tych środków i inwestycji oraz wkład krajowy. Przedkładając swoje plany, państwa członkowskie powinny przedstawić szacunkowe łączne koszty z wyłączeniem podatku od wartości dodanej (VAT), aby umożliwić porównywalność tych planów. Plany powinny również zawierać kluczowe kamienie milowe i wartości docelowe, tak aby można było ocenić skuteczne wdrażanie środków i inwestycji.
- (27) Fundusz oraz plany powinny być spójne z planowanymi przez państwa członkowskie reformami oraz podjętymi przez nie zobowiązaniami na mocy ich zaktualizowanych zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999⁽¹⁴⁾, na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności energetycznej (wersja przekształcona), na mocy Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, na mocy programów dotyczących polityki spójności zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1060, na mocy terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056⁽¹⁵⁾, na mocy planów odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/241, na mocy funduszu modernizacyjnego, określonego w art. 10d dyrektywy 2003/87/WE, oraz na mocy długoterminowych strategii państw członkowskich w zakresie renowacji budynków zgodnie z dyrektywą 2010/31/UE, a także być objęte ramami tych reform i zobowiązań. W celu zapewnienia skuteczności administracyjnej w stosownych przypadkach informacje zawarte w planach powinny być spójne z tymi aktami ustawodawczymi i planami.
- (28) Aby zwiększyć skuteczność planowania, państwa członkowskie powinny wskazać w swoich planach konsekwencje odroczenia systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionego zgodnie z rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE, na mocy art. 30k tej dyrektywy. W tym celu należy dokładnie rozróżnić wszystkie istotne informacje, które mają zostać zawarte w planie, poprzez rozdzielenie ich na dwa scenariusze, mianowicie poprzez opis i ilościowe określenie niezbędnych dostosowań środków, inwestycji, kamieni milowych, wartości docelowych, kwoty wkładu krajowego oraz wszelkich innych istotnych elementów planu.
- (29) Unia powinna wspierać państwa członkowskie środkami finansowymi na realizację ich planów za pośrednictwem Funduszu. Płatności z Funduszu należy uwarunkować osiągnięciem zawartych w planach kamieni milowych i wartości docelowych. Umożliwiłoby to uwzględnienie krajowych uwarunkowań i priorytetów przy jednoczesnym uproszczeniu finansowania i ułatwieniu integracji finansowania w ramach Funduszu z innymi krajowymi programami wydatków oraz przy jednoczesnym zagwarantowaniu wpływu i integralności wydatków unijnych.
- (30) Fundusz powinien być wyjątkowo i tymczasowo finansowany z dochodów uzyskanych ze sprzedaży na aukcji 50 mln uprawnień zgodnie z art. 10a ust. 8b dyrektywy 2003/87/WE, 150 mln uprawnień zgodnie z art. 30d ust. 3 tej dyrektywy oraz wolumenu dodatkowych uprawnień zgodnie z art. 30d ust. 4 tej dyrektywy, które to dochody powinny stanowić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel. Zasadniczo na wdrażanie Funduszu w latach 2026–2032 należy udostępnić maksymalną kwotę 65 000 000 000 EUR. Komisja ma zapewnić sprzedaż na aukcji uprawnień objętych rozdziałem IVa tej dyrektywy. W przypadku gdy system handlu uprawnieniami do emisji zgodnie z tym rozdziałem zostanie odroczone do 2028 r. na mocy art. 30k tej dyrektywy, maksymalna kwota dostępna na wdrożenie Funduszu powinna wynieść 54 600 000 000 EUR. Kwota ta oraz kwoty roczne odzwierciedlają większą potrzebę finansowania na początku funkcjonowania Funduszu. Maksymalną alokację finansową dla każdego państwa członkowskiego należy obliczyć zgodnie z metodyką alokacji, zapewniając w szczególności dodatkowe wsparcie tym państwom członkowskim, na które włączenie emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE wpływa w większym stopniu. Biorąc pod uwagę, że zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel mają zostać udostępnione w następstwie sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych zgodnie z art. 10a ust. 8b oraz art. 30d ust. 3 i 4 dyrektywy 2003/87/WE, należy przewidzieć odstępstwo od art. 22 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁽¹⁶⁾, aby umożliwić Unii przydzielanie co roku kwot niezbędnych do dokonania płatności na rzecz państw członkowskich zgodnie z niniejszym rozporządzeniem w celu uwzględnienia środków odpowiadających dochodom przeznaczonym na określony cel.

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (31) Państwa członkowskie powinny wnieść wkład w wysokości co najmniej 25 % szacunkowych łącznych kosztów swojego planu.
- (32) Zobowiązania budżetowe mogłyby, w stosownych przypadkach, być podzielone na roczne raty. Umowy z państwami członkowskimi stanowiące indywidualne zobowiązania prawne powinny uwzględniać między innymi zdarzenie, o którym mowa w art. 30k dyrektywy 2003/87/WE, które mogłyby spowodować roczne opóźnienie rozpoczęcia handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do sektora budynków, sektora transportu drogowego i dodatkowych sektorów. Umowy te powinny również uwzględniać wszelkie potencjalne ryzyka finansowe dla Unii, które mogą wymagać zmiany indywidualnych zobowiązań prawnych ze względu na specyfikę tymczasowego i wyjątkowego finansowania Funduszu z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel uzyskanych z uprawnień w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji.
- (33) Aby zapewnić dodatkowe zasoby dla Funduszu, państwa członkowskie powinny mieć możliwość złożenia wniosku o przesunięcie zasobów do Funduszu z programów polityki spójności objętych zarządzaniem dzielonym, ustanowionych rozporządzeniem (UE) 2021/1060, z zastrzeżeniem warunków określonych w tym rozporządzeniu. Aby zapewnić państwom członkowskim wystarczającą elastyczność we wdrażaniu ich alokacji w ramach Funduszu, powinna istnieć możliwość przesunięcia zasobów z ich rocznej alokacji finansowej do funduszy objętych zarządzaniem dzielonym przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2021/1060, w maksymalnej wysokości nieprzekraczającej 15 %. Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne wynikające z kolejnych przesunięć zasobów z ich rocznej alokacji finansowej z Funduszu do funduszy objętych zarządzaniem dzielonym i wchodzących w zakres stosowania rozporządzenia (UE) 2021/1060, stosowna zmiana jednego lub kilku programów powinna, co do zasady, być wymagana tylko raz, z zastrzeżeniem pewnych warunków mających zapewnić skuteczną kontrolę finansową. Powinna istnieć możliwość dokonania dalszych przesunięć w kolejnych latach poprzez przedłożenie Komisji odnośnych zestawień finansowych, pod warunkiem że zmiany te odnoszą się wyłącznie do zwiększenia zasobów finansowych, bez żadnych dalszych zmian w danym programie.
- (34) Fundusz powinien wspierać działania, które są zgodne z zasadą dodatkowości finansowania unijnego. Poza należycie uzasadnionymi przypadkami, Fundusz nie powinien zastępować powtarzających się wydatków krajowych, w tym wydatków na płatności kosztów z tytułu działań w zakresie pomocy technicznej wskazanych w planach.
- (35) Aby zapewnić skuteczną, przejrzystą i spójną alokację środków finansowych i poszanowanie zasady należytego zarządzania finansami, działania prowadzone na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być spójne i uzupełniać się z bieżącymi programami unijnymi, krajowymi i, w stosownych przypadkach, regionalnymi, przy jednoczesnym unikaniu podwójnego finansowania tego samego wydatku w ramach Funduszu i innych programów unijnych. W szczególności Komisja i państwa członkowskie powinny zapewnić efektywną koordynację na wszystkich etapach procesu w celu zachowania zgodności, spójności, komplementarności i synergii różnych źródeł finansowania. W tym celu państwa członkowskie powinny być zobowiązane, przy przedkładaniu Komisji swoich planów, do przedstawienia stosownych informacji na temat istniejącego lub planowanego finansowania unijnego. Wsparcie finansowe w ramach Funduszu powinno mieć charakter dodatkowy w stosunku do wsparcia udzielanego z innych programów i instrumentów unijnych. Środki i inwestycje finansowane w ramach Funduszu powinny mieć możliwość otrzymania finansowania również z innych programów i instrumentów unijnych, pod warunkiem że takie wsparcie nie pokrywa tych samych kosztów.
- (36) Płatności należy dokonywać na podstawie decyzji Komisji upoważniającej do dokonania wypłaty na rzecz danego państwa członkowskiego. W związku z tym konieczne jest odstępstwo od art. 116 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, tak by termin płatności mógł rozpoczynać swój bieg z dniem poinformowania danego państwa członkowskiego przez Komisję o tej decyzji, a nie z dniem wpłynięcia wniosku o płatność.
- (37) Po przeanalizowaniu wszystkich wniosków o płatność otrzymanych w danej rundzie i jeżeli dochody przeznaczone na Fundusz zgodnie z art. 30d ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE nie są wystarczające na pokrycie wniosków o płatność złożonych przez państwa członkowskie, Komisja powinna dokonywać proporcjonalnych płatności na rzecz państw członkowskich w celu zapewnienia równego traktowania państw członkowskich. W kolejnej rundzie wniosków o płatność Komisja powinna w pierwszej kolejności dokonać płatności na rzecz państw członkowskich, w stosunku do których płatności z tytułu wniosków z poprzedniej rundy są opóźnione, a dopiero po tym dokonać płatności z tytułu nowo złożonych wniosków o płatność.
- (38) Aby ułatwić przygotowanie planów i zapewnić przejrzyste zasady monitorowania i ewaluacji, w załącznikach do niniejszego rozporządzenia należy ująć wykaz wspólnych wskaźników i wzór planów. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania odpowiednich wspólnych wskaźników do określenia kamieni milowych i wartości docelowych w swoich planach. Wykaz wspólnych wskaźników powinien zawierać wspólne wskaźniki na potrzeby sprawozdawczości z postępów oraz do celów monitorowania i ewaluacji realizacji planów i Funduszu.

- (39) Fundusz powinien być wdrażany zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansowego, obejmującą skuteczne zapobieganie nadużyciom finansowym, oszustwom podatkowym, uchylaniu się od opodatkowania, korupcji i konfliktom interesów oraz ich ściganie. Fundusz podlega ogólnemu systemowi warunkowości służącemu ochronie budżetu Unii w przypadku naruszenia zasad państwa prawnego w państwach członkowskich, ustanowionemu rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 ⁽¹⁷⁾.
- (40) Na potrzeby należytego zarządzania finansami, przy jednoczesnym poszanowaniu opartego na wynikach charakteru Funduszu, należy określić szczegółowe przepisy dotyczące zobowiązań budżetowych, płatności oraz zawieszania i odzyskiwania środków finansowych, a także rozwiązywania umów dotyczących wsparcia finansowego. Państwa członkowskie powinny zastosować odpowiednie środki w celu zapewnienia, by wykorzystanie środków finansowych w związku z działaniami wspieranymi przez Fundusz było zgodne z mającym zastosowanie prawem unijnym i krajowym. W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wsparcie takie było udzielane zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa. Powinny one w szczególności zapewnić zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, a także ich wykrywanie i korygowanie oraz unikanie podwójnego finansowania w ramach Funduszu i innych programów unijnych. Powinna istnieć możliwość zawieszania i rozwiązywania umów dotyczących wsparcia finansowego, a także zmniejszania i odzyskiwania alokacji finansowej w przypadku, gdy dane państwo członkowskie nie zrealizowało w zadowalający sposób planu lub w przypadku poważnych nieprawidłowości, a mianowicie nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów w związku z działaniami wspieranymi przez Fundusz bądź w przypadku poważnego naruszenia obowiązku przewidzianego w umowach dotyczących wsparcia finansowego. W przypadku rozwiązania umowy dotyczącej wsparcia finansowego lub w przypadku zmniejszenia i odzyskania alokacji finansowej, stosowne kwoty należy przydzielić państwom członkowskim do dnia 31 grudnia 2033 r. zgodnie z zasadami rozdziału uprawnień określonymi w art. 30d ust. 5 dyrektywy 2003/87/WE. Należy ustanowić odpowiednie procedury o charakterze kontryktoryjnym w celu zapewnienia poszanowania prawa państw członkowskich do przedstawienia uwag w związku z decyzjami Komisji dotyczącymi zawieszania i odzyskania wypłaconych kwot lub rozwiązania umów dotyczących wsparcia finansowego.
- (41) Komisja powinna zapewnić skuteczną ochronę interesów finansowych Unii. Choć główna odpowiedzialność za zapewnienie wdrożenia Funduszu zgodnie z odpowiednim prawem unijnym i krajowym spoczywa na samym państwie członkowskim, należy umożliwić Komisji otrzymanie od państw członkowskich wystarczających zapewnień w tym zakresie. W tym celu przy wdrażaniu Funduszu państwa członkowskie powinny zapewnić funkcjonowanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odzyskiwać kwoty nienależnie wypłacone lub niewłaściwie wykorzystane. W tym względzie państwa członkowskie powinny mieć możliwość polegania na swoich zwykłych krajowych systemach zarządzania budżetem. Państwa członkowskie powinny gromadzić, rejestrować i przechowywać w systemie elektronicznym, znormalizowane kategorie danych i informacji umożliwiających zapobieganie poważnym nieprawidłowościom w związku z działaniami i inwestycjami wspieranymi przez Fundusz, a mianowicie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, a także ich wykrywanie i korygowanie. Komisja powinna udostępnić system informacji i monitorowania, w tym jednolite narzędzie do eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka, w celu uzyskania dostępu do tych danych i informacji oraz w celu ich analizy. Komisja powinna zachęcać do korzystania z tego systemu informacji i monitorowania z myślą o jego powszechnym stosowaniu przez państwa członkowskie.
- (42) Komisja, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Trybunał Obrachunkowy oraz, w stosownych przypadkach, Prokuratura Europejska (EPPA) powinny mieć możliwość korzystania z systemu informacji i monitorowania w ramach swoich kompetencji i uprawnień.
- (43) Państwom członkowskim i Komisji należy zezwolić na przetwarzanie danych osobowych jedynie wtedy, gdy jest to niezbędne do celów uzyskania absolutorium oraz zapewnienia audytu i kontroli, informacji, komunikacji i widoczności wykorzystania środków finansowych w związku z działaniami realizowanymi w ramach Funduszu. Dane osobowe powinny być przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽¹⁸⁾ lub rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 ⁽¹⁹⁾, w zależności od tego, które z nich ma zastosowanie.

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

- (44) Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽²⁰⁾ i rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽²¹⁾, (WE, Euratom) nr 2185/96 ⁽²²⁾ i (UE) 2017/1939 ⁽²³⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, OLAF jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja, konflikt interesów lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii.

Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 EPPA jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie nadużyć finansowych, korupcji, konfliktu interesów i innych przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 ⁽²⁴⁾. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046 każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, Prokuraturze Europejskiej niezbędne prawa i dostęp, a także zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (45) Do niniejszego rozporządzenia stosuje się horyzontalne zasady finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Zasady te zostały ustanowione w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046 i określają w szczególności procedurę uchwalania i wykonywania budżetu Unii w drodze dotacji, zamówień, nagród i zarządzania pośredniego oraz przewidują kontrolę odpowiedzialności podmiotów upoważnionych do działań finansowych. Zasady przyjęte na podstawie art. 322 TFUE obejmują także ogólny system warunkowości służący ochronie budżetu Unii.

- (46) Należy odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) 2021/1060.

- (47) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie przyczynienie się do sprawiedliwej społecznie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej poprzez przeciwdziałanie społecznym skutkom włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE, nie może zostać osiągnięty w wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego rozmiary i skutki może zostać lepiej osiągnięty na poziomie unijnym, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽²²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽²³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Społeczny Fundusz Klimatyczny (zwany dalej „Funduszem”) na okres od 2026 r. do 2032 r.

Fundusz zapewnia państwom członkowskim wsparcie finansowe na środki i inwestycje uwzględnione w ich planach społeczno-klimatycznych (zwanym dalej „planami”).

Środki i inwestycje wspierane w ramach Funduszu muszą przynosić korzyści gospodarstwom domowym, mikroprzedsiębiorstwom i użytkownikom transportu, znajdującym się w trudnej sytuacji i szczególnie dotkniętym włączeniem emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE, w szczególności gospodarstwom domowym dotkniętym ubóstwem energetycznym lub gospodarstwom domowym dotkniętym ubóstwem transportowym.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „ubóstwo energetyczne” oznacza brak dostępu gospodarstwa domowego do podstawowych usług energetycznych, które stanowią podstawę godnego poziomu życia i zdrowia, w tym do odpowiedniego ogrzewania, chłodzenia, oświetlenia i energii do zasilania urządzeń, z uwzględnieniem odpowiedniego kontekstu krajowego, obowiązującej polityki społecznej i innych odpowiednich polityk;
- 2) „ubóstwo transportowe” oznacza niezdolność osób i gospodarstw domowych do pokrycia kosztów transportu prywatnego lub publicznego lub trudności w tym zakresie lub brak dostępu lub ograniczony dostęp dla tych osób lub gospodarstw domowych do transportu niezbędnego, by mieli oni dostęp do podstawowych usług i czynności społeczno-gospodarczych, z uwzględnieniem kontekstu krajowego i przestrzennego;
- 3) „szacunkowe łączne koszty planu” oznaczają szacunkowe łączne koszty środków i inwestycji uwzględnionych w planie;
- 4) „alokacja finansowa” oznacza bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Funduszu dostępne do przydzielenia lub przydzielone państwu członkowskiemu;
- 5) „kamień milowy” oznacza osiągnięcie jakościowe wykorzystywane do pomiaru postępów w realizacji środka lub inwestycji;
- 6) „wartość docelowa” oznacza osiągnięcie ilościowe wykorzystywane do pomiaru postępów w realizacji środka lub inwestycji;
- 7) „energia ze źródeł odnawialnych” lub „energia odnawialna” oznaczają energię ze źródeł odnawialnych zdefiniowaną w art. 2 akapit drugi pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 ⁽²⁵⁾;
- 8) „gospodarstwo domowe” oznacza prywatne gospodarstwo domowe zdefiniowane w art. 2 pkt 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 ⁽²⁶⁾;

⁽²⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. ustanawiające wspólne ramy statystyk europejskich dotyczących osób i gospodarstw domowych, opartych na danych na poziomie indywidualnym zbieranych metodą doboru próby, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 808/2004, (WE) nr 452/2008 i (WE) nr 1338/2008 oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1177/2003 i rozporządzenie Rady (WE) nr 577/98 (Dz.U. L 261 I z 14.10.2019, s. 1).

- 9) „mikroprzedsiębiorstwo” oznacza przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót lub roczny bilans obliczony zgodnie z art. 3–6 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 ⁽²⁷⁾ nie przekracza 2 mln EUR;
- 10) „gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji” oznaczają gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym lub gospodarstwa domowe, w tym te o niskich i niższych średnich dochodach, które w znacznym stopniu odczuwają wpływ, jaki włączenie emisji gazów cieplarnianych z budynków w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE wywiera na ceny, i nie mają środków na renowację zajmowanego przez siebie budynku;
- 11) „mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji” oznaczają mikroprzedsiębiorstwa, które w znacznym stopniu odczuwają wpływ, jaki włączenie emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków lub z sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE wywiera na ceny, i które na potrzeby swojej działalności nie mają środków na renowację zajmowanego przez siebie budynku albo na zakup pojazdów bezemisyjnych i niskoemisyjnych albo na przejście na alternatywne zrównoważone rodzaje transportu, w tym transport publiczny, stosownie do przypadku;
- 12) „użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji” oznaczają osoby i gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem transportowym, ale również osoby i gospodarstwa domowe, w tym te o niskich i niższych średnich dochodach, które w znacznym stopniu odczuwają wpływ jaki włączenie emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE wywiera na ceny, i nie mają środków na zakup pojazdów bezemisyjnych i niskoemisyjnych lub na przejście na alternatywne zrównoważone rodzaje transportu, w tym transport publiczny;
- 13) „renowacja budynków” oznacza wszelkiego rodzaju renowację budynków związaną z energią, która ma na celu poprawę charakterystyki energetycznej budynków, taką jak izolacja przegród zewnętrznych, tj. ścian, dachu, podłogi i wymiana okien, oraz instalację systemów technicznych budynku, zgodną z odpowiednimi krajowymi normami bezpieczeństwa, w tym przez przyczynienie się do spełnienia wymogów dotyczących renowacji ustanowionych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona);
- 14) „system techniczny budynku” oznacza urządzenia techniczne do ogrzewania pomieszczeń, chłodzenia pomieszczeń, wentylacji, ciepłej wody użytkowej, systemy automatyki i sterowania w budynku, urządzenia do wytwarzania energii odnawialnej na miejscu i jej magazynowania, lub kombinację takich urządzeń technicznych, w tym systemów wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych, w budynku lub module budynku;
- 15) „odbiorca aktywny” oznacza odbiorcę aktywnego zdefiniowanego w art. 2 pkt 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 ⁽²⁸⁾;
- 16) „obywatelska społeczność energetyczna” oznacza obywatelską społeczność energetyczną zdefiniowaną w art. 2 pkt 11 dyrektywy (UE) 2019/944;
- 17) „społeczność energetyczna działająca w zakresie energii odnawialnej” oznacza społeczność energetyczną działającą w zakresie energii odnawialnej zdefiniowaną w art. 2 pkt 16 dyrektywy (UE) 2018/2001;
- 18) „partnerski (peer-to-peer) handel energią odnawialną” oznacza partnerski (peer-to-peer) handel energią odnawialną zdefiniowany w art. 2 pkt 18 dyrektywy (UE) 2018/2001;
- 19) „pojazd bezemisyjny i niskoemisyjny” oznacza pojazd bezemisyjny i niskoemisyjny zdefiniowany w art. 3 ust. 1 lit. m) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/631 ⁽²⁹⁾.

Artykuł 3

Cele

1. Ogólnym celem Funduszu jest przyczynianie się do sprawiedliwej społecznie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej przez przeciwdziałanie społecznym skutkom włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE.

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

⁽²⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

⁽²⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/631 z dnia 17 kwietnia 2019 r. określające normy emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i dla nowych lekkich pojazdów użytkowych oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 443/2009 i (UE) nr 510/2011 (Dz.U. L 111 z 25.4.2019, s. 13).

2. Celami szczegółowymi Funduszu są: wspieranie gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji – za pomocą tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów oraz za pomocą środków i inwestycji mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków, obniżenie emisyjności ogrzewania i chłodzenia budynków, w tym przez integrację w budynkach wytwarzania energii odnawialnej i magazynowanie takiej energii – a także zapewnienie lepszego dostępu do bezemisyjnych i niskoemisyjnych mobilności i transportu.

ROZDZIAŁ II

Plany społeczno-klimatyczne

Artykuł 4

Plany społeczno-klimatyczne

1. Każde państwo członkowskie przedkłada Komisji swój plan. Plan zawiera spójny zestaw istniejących lub nowych krajowych środków i inwestycji mających na celu zaradzenie skutkom opłat za emisję gazów cieplarnianych dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji oraz użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, aby zapewnić przystępne cenowo ogrzewanie, chłodzenie i mobilność, jednocześnie wspomagając środki niezbędne do osiągnięcia celów klimatycznych Unii i przyspieszając ich realizację.
2. Każde państwo członkowskie zapewnia spójność między swoim planem a zaktualizowanym zintegrowanym krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu, o którym mowa w art. 14 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999.
3. W planie można uwzględnić środki krajowe zapewniające tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji w celu zmniejszenia wpływu wzrostu cen paliw kopalnych wynikającego z włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE.
4. Plan zawiera krajowe oraz, w stosownych przypadkach, lokalne i regionalne środki i inwestycje, zgodnie z art. 8, których celem jest:
 - a) przeprowadzenie renowacji budynków oraz obniżenie emisyjności ogrzewania i chłodzenia budynków, w tym integracja wytwarzania energii odnawialnej i magazynowania takiej energii;
 - b) zwiększenie wykorzystania bezemisyjnych i niskoemisyjnych mobilności i transportu.
5. Jeżeli państwo członkowskie posiada już krajowy system handlu uprawnieniami do emisji obejmujący sektor budynków i sektor transportu drogowego lub pobiera podatek od emisji dwutlenku węgla, w planie można uwzględnić już wprowadzone środki krajowe służące złagodzeniu skutków i wyzwań społecznych, pod warunkiem że są one zgodne z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 5

Konsultacje publiczne

1. Każde państwo członkowskie przedkłada Komisji plan po przeprowadzeniu konsultacji publicznych z władzami lokalnymi i regionalnymi, przedstawicielami partnerów gospodarczych i społecznych, odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami młodzieżowymi i innymi zainteresowanymi stronami. Każde państwo członkowskie przeprowadza te konsultacje zgodnie z wymogami określonymi w art. 10 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz zgodnie z krajowymi ramami prawnymi tego państwa członkowskiego.
2. Każde państwo członkowskie włącza do swojego planu podsumowanie:
 - a) konsultacji przeprowadzonych zgodnie z ust. 1; oraz
 - b) sposobu, w jaki plan odzwierciedla wkład zainteresowanych stron, które uczestniczyły w konsultacjach.
3. Do celów art. 16 ust. 3 Komisja ocenia, czy plan został opracowany w drodze konsultacji z zainteresowanymi stronami zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

4. Komisja wspiera państwa członkowskie, podając przykłady dobrych praktyk dotyczących konsultacji w sprawie planów zgodnie z art. 6 ust. 4.

Artykuł 6

Zawartość planów społeczno-klimatycznych

1. Plan określa następujące elementy:
 - a) konkretne środki i inwestycje zgodnie z art. 4 i 8, których celem jest ograniczenie skutków, o których mowa w lit. d) niniejszego ustępu, wraz z wyjaśnieniem, w jaki sposób te środki i inwestycje skutecznie przyczyniłyby się do osiągnięcia celów określonych w art. 3 w ramach odpowiednich polityk państwa członkowskiego;
 - b) w stosownych przypadkach – konkretne, wzajemnie spójne i wzmocnione środki towarzyszące, służące realizacji środków i inwestycji oraz ograniczeniu skutków, o których mowa w lit. d);
 - c) informacje na temat istniejącego lub planowanego finansowania środków i inwestycji z innych źródeł unijnych, międzynarodowych, publicznych lub, w stosownych przypadkach, prywatnych, które przyczyniają się do realizacji środków i inwestycji określonych w planie, w tym informacje na temat tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów;
 - d) oszacowanie prawdopodobnych skutków wzrostu cen w wyniku włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE dla gospodarstw domowych, w szczególności dla występowania ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego, a także dla mikroprzedsiębiorstw; skutki te należy analizować na odpowiednim poziomie podziału terytorialnego określonym przez każde państwo członkowskie, uwzględniając specyfikę krajową i takie elementy, jak dostęp do transportu publicznego i podstawowych usług, oraz wskazując obszary, w których skutki te mogą być najbardziej odczuwalne;
 - e) oszacowaną liczbę, i identyfikację, gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji;
 - f) wyjaśnienie, w jaki sposób definicje ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego mają być stosowane na poziomie krajowym;
 - g) w przypadku gdy w planie przewidziano środki, o których mowa w art. 4 ust. 3 – kryteria identyfikacji kwalifikujących się odbiorców końcowych, planowany termin realizacji przedmiotowych środków oraz ich uzasadnienie na podstawie szacunków ilościowych i jakościowe wyjaśnienie, w jaki sposób środki te mają zmniejszyć ubóstwo energetyczne, ubóstwo transportowe oraz podatność gospodarstw domowych na wzrost cen transportu drogowego i paliw grzewczych;
 - h) planowane kamienie milowe, wartości docelowe i orientacyjny kompleksowy harmonogram realizacji środków i inwestycji, które mają zostać zakończone do dnia 31 lipca 2032 r.;
 - i) w stosownych przypadkach – harmonogram stopniowego zmniejszania wsparcia dla pojazdów niskoemisyjnych;
 - j) szacunkowe łączne koszty planu wraz z odpowiednim uzasadnieniem oraz wyjaśnieniem, w jaki sposób zachowują one zgodność z zasadą oszczędności kosztowej i są proporcjonalne do spodziewanego oddziaływania planu;
 - k) planowany wkład krajowy na poczet szacunkowych łącznych kosztów planu, obliczony zgodnie z art. 15;
 - l) z wyjątkiem środków, o których mowa w art. 4 ust. 3 niniejszego rozporządzenia – wyjaśnienie, w jaki sposób plan zapewnia, aby żaden ze środków ani żadna z inwestycji nie czyniły poważnych szkód celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852;
 - m) ustalenia dotyczące skutecznego monitorowania i realizacji planu przez dane państwo członkowskie, w szczególności proponowanych kamieni milowych i wartości docelowych, stosownych wspólnych wskaźników, o których mowa w załączniku IV, oraz – jeżeli żaden z tych wskaźników nie jest odpowiedni dla danego środka lub danej inwestycji – dodatkowych, indywidualnych wskaźników zaproponowanych przez dane państwo członkowskie;
 - n) na potrzeby przygotowania i, w stosownych przypadkach, realizacji planu – podsumowanie procesu konsultacji publicznych, o których mowa w art. 5;

- o) wyjaśnienie systemu państwa członkowskiego służącego zapobieganiu nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, a także ich wykrywaniu i korygowaniu podczas korzystania z alokacji finansowej w ramach Funduszu, oraz wyjaśnienie uzgodnień mających na celu unikanie podwójnego finansowania w ramach Funduszu i innych programów unijnych;
- p) w stosownych przypadkach – wyjaśnienie, w jaki sposób w planie uwzględniono specyfikę geograficzną, taką jak sytuacja wysp, regionów i terytoriów najbardziej oddalonych, obszarów wiejskich lub oddalonych, mniej dostępnych peryferii, obszarów górskich lub obszarów słabiej rozwiniętych;
- q) w stosownych przypadkach – wyjaśnienie, w jaki sposób środki i inwestycje mają na celu uwzględnić kwestie nierówności płci.

2. Plan może obejmować działania w zakresie pomocy technicznej niezbędne do skutecznego zarządzania środkami i inwestycjami oraz skutecznej realizacji tych środków i inwestycji.

3. Plan jest zgodny z informacjami zawartymi i zobowiązaniami podjętymi przez państwo członkowskie w ramach:

- a) Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych;
- b) jego programów polityki spójności na mocy rozporządzenia (UE) 2021/1060;
- c) jego planu odbudowy i zwiększania odporności na mocy rozporządzenia (UE) 2021/241;
- d) jego planu dotyczącego renowacji budynków na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona);
- e) jego zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu na mocy rozporządzenia (UE) 2018/1999; oraz
- f) jego terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji na mocy rozporządzenia (UE) 2021/1056.

4. W trakcie przygotowywania planów Komisja organizuje wymianę dobrych praktyk, w tym w sprawie racjonalnych pod względem kosztów środków i inwestycji, które należy uwzględnić w planach. Państwa członkowskie mogą zwrócić się o wsparcie techniczne w ramach instrumentu europejskiego wsparcia energetyki na poziomie lokalnym (ELENA) ustanowionego umową między Komisją a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w 2009 r. lub w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 ⁽³⁰⁾.

5. Dla celów ust. 1 lit. l) niniejszego artykułu Komisja zapewnia państwom członkowskim wskazówki techniczne, dostosowane do zakresu Funduszu, dotyczące zgodności środków i inwestycji z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852.

6. Aby pomóc państwom członkowskim w dostarczaniu informacji, o których mowa w ust. 1 lit. d) niniejszego artykułu, Komisja wyznacza wspólną wartość, którą należy uwzględnić jako szacunkową wartość w odniesieniu do ceny emisji dwutlenku węgla wynikającej z włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków, sektora transportu drogowego i dodatkowych sektorów w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE.

7. Każde państwo członkowskie korzysta ze wzoru planu, określonego w załączniku V.

ROZDZIAŁ III

Wsparcie z funduszu na rzecz planów społeczno-klimatycznych

Artykuł 7

Zasady regulujące Fundusz

1. Fundusz zapewnia państwom członkowskim wsparcie finansowe na rzecz finansowania środków i inwestycji określonych w ich planach.

⁽³⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1).

2. Wpłata wsparcia finansowego na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu każdemu państwu członkowskiemu jest uzależniona od osiągnięcia przez to państwo członkowskie kamieni milowych i wartości docelowych dotyczących środków i inwestycji zgodnie z art. 8 niniejszego rozporządzenia. Te kamienie milowe i wartości docelowe są zgodne z celami klimatycznymi Unii i celem określonym w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, i obejmują w szczególności:

- a) efektywność energetyczną;
- b) renowację budynków;
- c) bezemisyjną i niskoemisyjną mobilność oraz bezemisyjny i niskoemisyjny transport;
- d) redukcje emisji gazów cieplarnianych;
- e) zmniejszenie liczby gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, w szczególności gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji oraz użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji.

3. W ramach Funduszu wspierane są wyłącznie środki i inwestycje zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852.

4. Środki i inwestycje wspierane z Funduszu muszą zmniejszać zależność od paliw kopalnych oraz, w stosownych przypadkach, przyczyniać się do wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych, a także do tworzenia trwałych miejsc pracy wysokiej jakości w dziedzinach objętych środkami i inwestycjami Funduszu.

Artykuł 8

Kwalifikowalne środki i inwestycje, które należy uwzględnić w planach społeczno-klimatycznych

1. W szacunkowych łącznych kosztach planu państwo członkowskie może uwzględnić następujące środki i inwestycje o trwałym oddziaływaniu, pod warunkiem że są one ukierunkowane głównie na gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji lub użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji i mają na celu:

- a) wspieranie renowacji budynków, w szczególności w przypadku gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, zajmujących budynki o najgorszej charakterystyce energetycznej, w tym również najemców i osób zajmujących mieszkania socjalne;
- b) wspieranie dostępu do przystępnych cenowo energooszczędnych mieszkań, w tym mieszkań socjalnych;
- c) przyczynianie się do obniżenia emisyjności – na przykład przez elektryfikację – ogrzewania i chłodzenia budynków oraz gotowania w nich przez zapewnienie dostępu do przystępnych cenowo i energooszczędnych systemów oraz przez integrację wytwarzania energii odnawialnej i magazynowania takiej energii, w tym za pośrednictwem społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej, obywatelskich społeczności energetycznych oraz innych odbiorców aktywnych w celu promowania upowszechniania konsumpcji własnej energii odnawialnej, takiej jak dzielenie się energią oraz partnerski (peer-to-peer) handel energią odnawialną, podłączenia do inteligentnych sieci i sieci ciepłowniczych, co przyczynia się do osiągnięcia oszczędności energii lub zmniejszenia ubóstwa energetycznego;
- d) zapewnianie ukierunkowanych, dostępnych i przystępnych cenowo informacji, a także działań w zakresie edukacji, podnoszenia świadomości i udzielania porad dotyczących racjonalnych pod względem kosztów środków i inwestycji, dostępnego wsparcia w dziedzinie renowacji budynków i efektywności energetycznej, a także zrównoważonych i przystępnych cenowo alternatywnych rozwiązań w zakresie mobilności i transportu;
- e) wspieranie podmiotów publicznych i prywatnych, w tym podmiotów oferujących mieszkania socjalne, w szczególności spółdzielni publiczno-prywatnych, w opracowywaniu i zapewnianiu przystępnych cenowo rozwiązań z zakresu efektywności energetycznej oraz odpowiednich instrumentów finansowania zgodnie ze społecznymi celami Funduszu;
- f) zapewnienie dostępu do bezemisyjnych i niskoemisyjnych pojazdów oraz rowerów, przy jednoczesnym zachowaniu neutralności technologicznej, w tym wsparcie finansowe na ich zakup lub zachęty podatkowe do ich zakupu, jak również dostępu do odpowiedniej infrastruktury publicznej i prywatnej, w szczególności w stosownych przypadkach do zakupu bezemisyjnych i niskoemisyjnych pojazdów, infrastruktury służącej do ładowania i do tankowania paliwa oraz rozwoju rynku używanych pojazdów bezemisyjnych; państwa członkowskie dążą do zapewnienia, aby w przypadku gdy pojazdy bezemisyjne stanowią przystępne cenowo i możliwe do wdrożenia rozwiązanie, wsparcie dla takich pojazdów było traktowane w ich planach priorytetowo;
- g) zachęcanie do korzystania z przystępnego cenowo i dostępnego transportu publicznego oraz wspieranie podmiotów prywatnych i publicznych, w tym spółdzielni, w rozwijaniu i zapewnianiu zrównoważonej mobilności na żądanie, usług w zakresie mobilności współdzielonej i opcji aktywnej mobilności.

2. Państwa członkowskie mogą uwzględnić w szacunkowych łącznych kosztach planów koszty środków zapewniających gospodarstwom domowym znajdującym się w trudnej sytuacji i użytkownikom transportu znajdującym się w trudnej sytuacji bezpośrednie wsparcie dochodów w celu zmniejszenia wpływu wzrostu cen transportu drogowego i paliw do ogrzewania. Takie wsparcie ma charakter tymczasowy i zmniejsza się z upływem czasu. Państwa członkowskie mogą udzielać tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów, jeżeli ich plany zawierają środki lub inwestycje skierowane do tych gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji zgodnie z art. 8 ust. 1 niniejszego rozporządzenia. Wsparcie takie ogranicza się do bezpośredniego wpływu włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE. Koszty środków zapewniających tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów nie mogą stanowić więcej niż 37,5 % szacunkowych łącznych kosztów planu, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. j) niniejszego rozporządzenia.

3. Państwa członkowskie mogą uwzględnić w szacunkowych łącznych kosztach planów koszty pomocy technicznej w celu pokrycia wydatków związanych z działaniami dotyczącymi szkoleń, programowania, monitorowania, kontroli, audytu i ewaluacji, które są niezbędne do zarządzania Funduszem i osiągnięcia jego celów, takich jak opracowania, wydatki w zakresie technologii informacyjnej, konsultacje publiczne z zainteresowanymi stronami, działania informacyjne i komunikacyjne. Koszty takiej pomocy technicznej nie mogą stanowić więcej niż 2,5 % szacunkowych łącznych kosztów planu, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. j).

Artykuł 9

Przeniesienie korzyści na gospodarstwa domowe, mikroprzedsiębiorstwa i użytkowników transportu

1. Państwa członkowskie mogą uwzględnić w planach wsparcie udzielone za pośrednictwem podmiotów publicznych lub prywatnych innych niż gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji oraz użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji, pod warunkiem że podmioty te realizują środki i inwestycje, z których ostatecznie korzystają gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji lub użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji.

2. Państwa członkowskie określają niezbędne zabezpieczenia ustawowe i umowne mające zapewnić, aby cała korzyść była przenoszona na gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji lub użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji.

Artykuł 10

Zasoby Funduszu

1. Na potrzeby wdrożenia Funduszu udostępnia się maksymalną kwotę 65 000 000 000 EUR na okres od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2032 r. w cenach bieżących, zgodnie z art. 10a ust. 8b oraz art. 30d ust. 3 i 4 dyrektywy 2003/87/WE. Kwota ta stanowi zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel na potrzeby art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, bez uszczerbku dla art. 30d ust. 4 akapit szósty dyrektywy 2003/87/WE.

Roczne kwoty przydzielone na Fundusz, w granicach maksymalnej kwoty określonej w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie mogą przekraczać kwot, o których mowa w art. 30d ust. 4 akapit czwarty dyrektywy 2003/87/WE.

W przypadku gdy system handlu uprawnieniami do emisji ustanowiony zgodnie z rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE zostanie przesunięty do 2028 r. na mocy art. 30k tej dyrektywy, maksymalna kwota, która ma zostać udostępniona Funduszowi, wyniesie 54 600 000 000 EUR, a roczne kwoty przydzielane Funduszowi nie mogą przekroczyć odnośnych kwot, o których mowa w art. 30d ust. 4 akapit piąty dyrektywy 2003/87/WE.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i bez uszczerbku dla art. 19 niniejszego rozporządzenia środki na zobowiązania pokrywające odnośną kwotę maksymalną, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zostają udostępnione automatycznie na początku każdego roku budżetowego, począwszy od dnia 1 stycznia 2026 r., do wysokości odpowiednich mających zastosowanie kwot rocznych, o których mowa w ust. 1 akapity drugi i trzeci.

3. Z kwot, o których mowa w ust. 1, można również pokrywać wydatki związane z działaniami dotyczącymi przygotowania, monitorowania, kontroli, audytu i ewaluacji, niezbędnymi do zarządzania Funduszem i osiągnięcia jego celów, w szczególności wydatki na opracowania, spotkania z ekspertami, konsultacje z zainteresowanymi stronami, działalność informacyjną i komunikacyjną, w tym na inkluzywne działania informacyjne, oraz komunikację instytucjonalną na temat priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim są one związane z celami niniejszego rozporządzenia, wydatki związane z sieciami informatycznymi nastawionymi na przetwarzanie i wymianę informacji, instytucjonalnymi narzędziami informatycznymi, a także wszystkie inne wydatki na pomoc techniczną i administracyjną, jakie ponosi Komisja w związku

z zarządzaniem Funduszem. Wydatki mogą również obejmować koszty innych działań wspierających, takich jak kontrola jakości i monitorowanie projektów w terenie, a także koszty wzajemnego doradztwa i ekspertów związane z oceną i realizacją kwalifikowalnych działań.

Artykuł 11

Zasoby z programów objętych zarządzaniem dzielonym i na te programy oraz wykorzystywanie zasobów

1. Zasoby przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek, zostać przesunięte do Funduszu z zastrzeżeniem warunków określonych w odpowiednich przepisach rozporządzenia (UE) 2021/1060. Komisja wdraża te zasoby bezpośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Zasoby te wykorzystuje się wyłącznie na rzecz danego państwa członkowskiego.

2. W swoich planach przedłożonych zgodnie z art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie mogą zwrócić się z wnioskiem o przesunięcie do 15 % ich maksymalnej rocznej alokacji finansowej do funduszy objętych zarządzaniem dzielonym, jak przewidziano w rozporządzeniu (UE) 2021/1060. Przesunięte zasoby finansują środki i inwestycje, o których mowa w art. 8 niniejszego rozporządzenia, i są wdrażane zgodnie z zasadami dotyczącymi funduszy, do których odnośne zasoby zostają przesunięte. Zasoby są przesuwane przez państwa członkowskie w drodze zmiany co najmniej jednego programu, z wyjątkiem programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg), zgodnie z art. 26a rozporządzenia (UE) 2021/1060, i wdrażane zgodnie z zasadami określonymi w tym rozporządzeniu i zasadami dotyczącymi funduszy, do których odnośne zasoby zostają przesunięte.

3. Państwa członkowskie mogą powierzyć instytucjom zarządzającym programami polityki spójności na mocy rozporządzenia (UE) 2021/1060 realizację środków i inwestycji korzystających z Funduszu, w stosownych przypadkach, z uwagi na synergie z tymi programami polityki spójności oraz zgodnie z celami Funduszu. Państwa członkowskie informują w swoich planach o zamiarze takiego powierzenia realizacji tym organom. W takich przypadkach uznaje się, że istniejące systemy zarządzania i kontroli wprowadzone przez państwa członkowskie i notyfikowane Komisji, spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia.

4. Państwa członkowskie mogą włączyć do swoich planów, jako szacunkowe łączne koszty, płatności na dodatkowe wsparcie techniczne zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2021/240 oraz kwotę wkładu pieniężnego na potrzeby modułu państw członkowskich zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523⁽³¹⁾. Koszty te nie mogą przekraczać 4 % maksymalnej alokacji finansowej w ramach planu, a odpowiednie środki, określone w planie, muszą być zgodne z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 12

Wdrażanie

Fundusz jest wdrażany przez Komisję w ramach zarządzania bezpośredniego zgodnie z odpowiednimi przepisami przyjętymi na podstawie art. 322 TFUE, w szczególności rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046 i rozporządzeniem (UE, Euratom) 2020/2092 w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii.

Artykuł 13

Dodatkowość i finansowanie uzupełniające

1. Wsparcie w ramach Funduszu ma charakter dodatkowy w stosunku do wsparcia udzielanego w ramach innych funduszy, programów i instrumentów unijnych. Środki i inwestycje wspierane w ramach Funduszu mogą otrzymywać wsparcie z innych funduszy, programów i instrumentów unijnych, pod warunkiem że wsparcie takie nie pokrywa tych samych kosztów.

⁽³¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30).

2. Wsparcie w ramach Funduszu, w tym tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów, o którym mowa w art. 4 ust. 3, ma charakter dodatkowy i nie zastępuje powtarzających się krajowych wydatków budżetowych.
3. W przypadku pomocy technicznej dla państw członkowskich kosztów administracyjnych bezpośrednio związanych z realizacją planu nie uznaje się za powtarzające się krajowe wydatki budżetowe.

Artykuł 14

Maksymalna alokacja finansowa

1. Maksymalną alokację finansową oblicza się dla każdego państwa członkowskiego zgodnie z art. 10 w sposób opisany w załącznikach I i II.
2. Każde państwo członkowskie może wystąpić z wnioskiem do wysokości swojej maksymalnej alokacji finansowej w celu realizacji swojego planu.

Artykuł 15

Wkład krajowy na poczet szacunkowych łącznych kosztów

Państwa członkowskie wnoszą wkład w wysokości co najmniej 25 % szacunkowych łącznych kosztów swoich planów.

Artykuł 16

Ocena przeprowadzana przez Komisję

1. Komisja ocenia plan oraz, w stosownych przypadkach, ewentualne zmiany do tego planu przedłożone przez państwo członkowskie zgodnie z art. 18 pod kątem zgodności z niniejszym rozporządzeniem. Przy dokonywaniu tej oceny Komisja ściśle współpracuje z danym państwem członkowskim. Komisja może przedstawić uwagi lub zwrócić się o dodatkowe informacje w terminie dwóch miesięcy od daty przedłożenia planu przez państwo członkowskie. Państwo członkowskie przekazuje żądane dodatkowe informacje i może w razie potrzeby uzupełnić plan, w tym również po jego przedłożeniu. Państwo członkowskie i Komisja mogą w razie potrzeby uzgodnić przedłużenie terminu na dokonanie oceny o rozsądny okres.
2. Komisja ocenia, czy przesunięcia, o które wniesiono zgodnie z art. 11, są zgodne z celami niniejszego rozporządzenia.
3. Komisja ocenia adekwatność, skuteczność, efektywność i spójność planu, biorąc pod uwagę konkretne wyzwania i alokację finansową państwa członkowskiego, w następujący sposób:
 - a) na potrzeby oceny adekwatności Komisja bierze pod uwagę następujące kryteria:
 - (i) czy plan stanowi wystarczającą odpowiedź na skutki społeczne dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji oraz użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji w danym państwie członkowskim i na wyzwania stojące przed tymi gospodarstwami, przedsiębiorstwami i użytkownikami w związku z włączeniem emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE, szczególnie w odniesieniu do gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym lub gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem transportowym, z należyтым uwzględnieniem wyzwań wskazanych w przeprowadzonych przez Komisję ocenach aktualizacji zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu danego państwa członkowskiego oraz ocenach jego postępów na mocy art. 9 ust. 3, art. 13 i 29 rozporządzenia (UE) 2018/1999, a także wyzwań wskazanych w zaleceniach Komisji skierowanych do państw członkowskich na mocy art. 34 rozporządzenia (UE) 2018/1999 w związku z celami Unii w zakresie klimatu i energii na 2030 r. oraz z długoterminowym celem polegającym na osiągnięciu w Unii neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.;
 - (ii) czy plan ma zapewnić, aby ujęte w nim środki i inwestycje nie czyniły poważnych szkód w celach środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, oraz czy plan pomaga zmniejszyć zależność od paliw kopalnych;

- (iii) czy plan obejmuje środki i inwestycje przyczyniające się do zielonej transformacji, w tym do przeciwdziałania skutkom społecznym i wyzwaniom wynikającym z tej transformacji, a w szczególności środki i inwestycje przyczyniające się do osiągnięcia celów Unii w zakresie klimatu i energii na 2030 r. oraz długoterminowego celu polegającego na osiągnięciu w Unii neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., a także kamieni milowych na 2030 r. wyznaczonych w unijnej strategii na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności;
- b) na potrzeby oceny skuteczności Komisja bierze pod uwagę następujące kryteria:
- (i) czy plan ma wywrzeć w państwie członkowskim trwały wpływ na ujęte w nim wyzwania, zgodnie z celami Unii w zakresie klimatu i energii na 2030 r. oraz z długoterminowym celem polegającym na osiągnięciu w Unii neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., a w szczególności na gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji oraz użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym lub gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem transportowym;
- (ii) czy rozwiązania zaproponowane przez państwo członkowskie mają zapewnić skuteczne monitorowanie i realizację planu, w tym planowanego harmonogramu działań, kamieni milowych i wartości docelowych oraz związanych z nimi wskaźników;
- (iii) czy środki i inwestycje zaproponowane przez państwo członkowskie są spójne i zgodne z wymogami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności energetycznej (wersja przekształcona), dyrektywy (UE) 2018/2001, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE ⁽³²⁾ i dyrektywy 2010/31/UE; oraz
- (iv) czy środki i inwestycje proponowane przez państwo członkowskie sprzyjają komplementarności, synergii, spójności i zgodności z instrumentami unijnymi, o których mowa w art. 6 ust. 3;
- c) na potrzeby oceny efektywności Komisja bierze pod uwagę następujące kryteria:
- (i) czy przedstawione przez państwo członkowskie uzasadnienie kwoty szacunkowych łącznych kosztów planu jest racjonalne, wiarygodne, zgodne z zasadą oszczędności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego oddziaływania na środowisko i kwestie społeczne na poziomie krajowym, uwzględniając również specyfiką krajową, która mogłaby wpłynąć na koszty przewidziane w planie;
- (ii) czy ustalenia zaproponowane przez państwo członkowskie, w tym ustalenia mające na celu unikanie podwójnego finansowania w ramach Funduszu i innych programów unijnych, mają przyczynić się do zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także ich wykrywania i korygowania podczas korzystania z alokacji finansowej w ramach Funduszu;
- (iii) czy kamienie milowe i wartości docelowe zaproponowane przez państwo członkowskie są efektywne, jeżeli chodzi o zakres, cele i działania kwalifikowalne Funduszu;
- d) na potrzeby oceny spójności Komisja bierze pod uwagę, czy w planie przewidziano środki i inwestycje stanowiące spójne działania.

Artykuł 17

Decyzja Komisji

1. Na podstawie wyników oceny przeprowadzonej zgodnie z art. 16 Komisja podejmuje, w drodze aktu wykonawczego, decyzję w sprawie planu państwa członkowskiego nie później niż w terminie pięciu miesięcy od dnia przedłożenia tego planu zgodnie z art. 4 ust. 1.
2. W przypadku gdy Komisja pozytywnie oceni plan, akt wykonawczy, o którym mowa w ust. 1, określa:
 - a) środki i inwestycje, które mają zostać zrealizowane przez państwo członkowskie, kwotę szacunkowych łącznych kosztów planu, oraz kamienie milowe i wartości docelowe;

⁽³²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz.U. L 120 z 15.5.2009, s. 5).

- b) maksymalną alokację finansową przydzieloną zgodnie z art. 14 ust. 1 wypłacaną w transzach, zgodnie z art. 20, gdy państwo członkowskie w zadowalającym stopniu osiągnie odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w odniesieniu do realizacji planu;
- c) wkład krajowy;
- d) ustalenia dotyczące monitorowania i realizacji planu oraz harmonogram monitorowania i realizacji planu, w tym – w stosownych przypadkach – środki niezbędne do zapewnienia zgodności z art. 21;
- e) odpowiednie wskaźniki dotyczące osiągnięcia planowanych kamieni milowych i wartości docelowych; oraz
- f) ustalenia dotyczące zapewnienia Komisji dostępu do odpowiednich danych bazowych.

3. Maksymalną alokację finansową, o której mowa w ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, ustala się na podstawie szacunkowych łącznych kosztów planu zaproponowanego przez państwo członkowskie, zgodnie z oceną w oparciu o kryteria określone w art. 16 ust. 3.

Kwotę maksymalnej alokacji finansowej, o której mowa w ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, ustala się w następujący sposób:

- a) jeżeli plan spełnia w zadowalający sposób kryteria określone w art. 16 ust. 3, a kwota szacunkowych łącznych kosztów planu pomniejszona o wysokość wkładu krajowego jest co najmniej równa przewidzianej dla tego państwa członkowskiego maksymalnej alokacji finansowej, o której mowa w art. 14 ust. 1, alokacja finansowa przydzielana państwu członkowskiemu jest równa łącznej kwocie maksymalnej alokacji finansowej, o której mowa w art. 14 ust. 1;
- b) jeżeli plan spełnia w zadowalający sposób kryteria określone w art. 16 ust. 3, a kwota szacunkowych łącznych kosztów planu pomniejszona o wysokość wkładu krajowego jest niższa od przewidzianej dla tego państwa członkowskiego maksymalnej alokacji finansowej, o której mowa w art. 14 ust. 1, alokacja finansowa przydzielana państwu członkowskiemu jest równa kwocie szacunkowych łącznych kosztów planu pomniejszonej o wysokość wkładu krajowego;
- c) jeżeli plan spełnia w zadowalający sposób kryteria określone w art. 16 ust. 3, ale w ocenie stwierdzono występowanie niedociągnięć w systemach kontroli wewnętrznej, Komisja może nałożyć wymóg uwzględnienia w planie dodatkowych środków mających zaradzić tym niedociągnięciom oraz realizacji tych środków przez państwo członkowskie, zanim dokona pierwszej płatności;
- d) jeżeli plan nie spełnia w zadowalający sposób kryteriów określonych w art. 16 ust. 3, państwu członkowskiemu nie przydziela się alokacji finansowej.

4. Jeżeli Komisja oceni plan negatywnie, w decyzji, o której mowa w ust. 1, zamieszcza się stosowne uzasadnienie tej negatywnej oceny. W takiej sytuacji dane państwo członkowskie przedkłada plan ponownie, po uwzględnieniu oceny przeprowadzonej przez Komisję.

Artykuł 18

Zmiana w planach społeczno-klimatycznych

1. Jeżeli plan, w tym odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe, nie jest już wykonalny lub musi zostać znacząco skorygowany, w całości albo w części, przez państwo członkowskie z przyczyn obiektywnych, w szczególności z uwagi na faktyczny bezpośredni wpływ włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE, dane państwo członkowskie przedkłada Komisji zmieniony plan, aby uwzględnić w nim konieczne i należycie uzasadnione zmiany. Państwa członkowskie mogą zwrócić się o wsparcie techniczne zgodnie z art. 11 ust. 4 w celu przygotowania zmienionego planu.

2. Komisja ocenia zmieniony plan zgodnie z art. 16.

3. Jeżeli Komisja oceni zmieniony plan pozytywnie, przyjmuje – zgodnie z art. 17 ust. 1 – w drodze aktu wykonawczego decyzję zawierającą uzasadnienie swojej pozytywnej oceny. Na zasadzie odstępstwa od art. 17 ust. 1 Komisja przyjmuje decyzję na mocy niniejszego ustępu w terminie trzech miesięcy od daty przedłożenia zmienionego planu przez dane państwo członkowskie.

4. Jeżeli Komisja oceni zmieniony plan negatywnie, odrzuca zmieniony plan w terminie, o którym mowa w ust. 3, po umożliwieniu danemu państwu członkowskiemu zgłoszenia uwag w terminie trzech miesięcy od dnia poinformowania go o ocenie Komisji dotyczącej zmienionego planu.
5. Do dnia 15 marca 2029 r. każde państwo członkowskie oceni odpowiedność swoich planów w świetle faktycznego bezpośredniego wpływu włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE. Wyniki takich ocen przedkłada się Komisji wraz ze zintegrowanymi krajowymi sprawozdaniami z postępów w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2018/1999.
6. W przypadku drobnych korekt w planie, stanowiących zwiększenie lub zmniejszenie wartości docelowej określonej w planie o mniej niż 5 %, takich jak nieznaczne aktualizacje środków i inwestycji określonych w planie lub korekta błędów pisarskich, państwo członkowskie powiadamia Komisję o takich zmianach.

Artykuł 19

Zaciąganie zobowiązań na alokację finansową

1. Po przyjęciu przez Komisję pozytywnej decyzji zgodnie z art. 17 niniejszego rozporządzenia, Komisja w odpowiednim terminie zawiera z danym państwem członkowskim umowę na okres 2026–2032 stanowiącą indywidualne zobowiązanie prawne w rozumieniu rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, bez uszczerbku dla art. 30d ust. 4 oraz art. 30i oraz 30k dyrektywy 2003/87/WE. Umowę tę zawiera się najwcześniej na rok przed rokiem rozpoczęcia aukcji na mocy rozdziału IVa dyrektywy 2003/87/WE lub dwa lata wcześniej przed tym rokiem, w przypadkach gdy zastosowanie ma art. 10 ust. 1 akapit trzeci niniejszego rozporządzenia.
2. Zobowiązania budżetowe mogą opierać się na zobowiązaniach globalnych i, w stosownych przypadkach, mogą być rozbite na roczne raty rozłożone na kilka lat.

Artykuł 20

Przepisy dotyczące płatności, zawieszenia i rozwiązania umów w sprawie alokacji finansowych

1. Płatności alokacji finansowych na mocy niniejszego artykułu na rzecz państwa członkowskiego dokonuje się po zrealizowaniu odpowiednich, uzgodnionych kamieni milowych i wartości docelowych wskazanych w planie, zatwierdzonym zgodnie z art. 17, i z zastrzeżeniem dostępności finansowania. Po zrealizowaniu tych celów państwo członkowskie przedkłada Komisji należycie uzasadniony wniosek o płatność. Państwo członkowskie przedkłada Komisji takie wnioski o płatność raz lub dwa razy w roku, do dnia 31 lipca lub do dnia 31 grudnia.
2. Po otrzymaniu wniosku o płatność od państwa członkowskiego Komisja ocenia, czy odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe określone w decyzji Komisji, o której mowa w art. 17, zostały osiągnięte w zadowalającym stopniu. Osiągnięcie kamieni milowych i wartości docelowych w zadowalającym stopniu zakłada, że działania związane z uprzednio osiągniętymi w zadowalającym stopniu kamieniami milowymi i wartościami docelowymi nie zostały odwrócone przez dane państwo członkowskie.
3. W przypadku pozytywnej oceny Komisji dotyczącej danego wniosku o płatność, Komisja przyjmuje indywidualną decyzję upoważniającą do wypłaty alokacji finansowej zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046, z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych i przy zapewnieniu równego traktowania państw członkowskich. Komisja przyjmuje indywidualną decyzję nie wcześniej niż dwa miesiące i nie później niż trzy miesiące po upływie odpowiedniego terminu złożenia wniosku o płatność zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.
4. Jeżeli w wyniku oceny, o której mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, Komisja ustali, że kamienie milowe i wartości docelowe określone w decyzji Komisji, o której mowa w art. 17, nie zostały osiągnięte w zadowalającym stopniu, zawiesza się płatność części alokacji finansowej proporcjonalnie do nieosiągniętej wartości docelowej lub nieosiągniętego kamienia milowego. Państwo członkowskie może zgłosić uwagi w terminie miesiąca od dnia poinformowania go o ocenie Komisji.

Zawieszenie uchyła się dopiero po osiągnięciu w zadowalającym stopniu kamieni milowych i wartości docelowych określonych w decyzji Komisji, o której mowa w art. 17.

5. Na zasadzie odstępstwa od art. 116 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 termin płatności rozpoczyna swój bieg z dniem poinformowania danego państwa członkowskiego o decyzji Komisji upoważniającej do wypłaty alokacji finansowej zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu lub z dniem poinformowania o cofnięciu zawieszenia zgodnie z ust. 4 akapit drugi niniejszego artykułu.

6. W przypadku nieosiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych w zadowalającym stopniu w terminie dziewięciu miesięcy od zawieszenia, o którym mowa w ust. 4 akapit pierwszy, Komisja proporcjonalnie zmniejsza kwotę alokacji finansowej po umożliwieniu państwu członkowskiemu zgłoszenia uwag w terminie dwóch miesięcy od dnia poinformowania go o ustaleniach Komisji dotyczących osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych.

7. W przypadku niepoczynienia przez państwo członkowskie wymiernych postępów w realizacji odpowiednich celów kamieni milowych i wartości docelowych, w ciągu 15 miesięcy od daty zawarcia odpowiednich umów, o których mowa w art. 19, Komisja rozwiązuje te umowy oraz umarza kwotę alokacji finansowej, bez uszczerbku dla art. 14 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie rozwiązania tych umów po umożliwieniu państwu członkowskiemu zgłoszenia uwag w terminie dwóch miesięcy od dnia poinformowania go o ocenie Komisji, zgodnie z którą nie poczyniono wymiernych postępów.

8. Wszystkie płatności muszą zostać dokonane do dnia 31 grudnia 2033 r.

9. Na zasadzie odstępstwa od art. 116 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i ust. 5 niniejszego artykułu, jeżeli w danej rundzie wniosków o płatność, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, dochody przeznaczone na Fundusz zgodnie z art. 30d ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE nie są wystarczające do pokrycia złożonych wniosków o płatność, Komisja wypłaca państwom członkowskim proporcjonalnie kwotę określoną jako część dostępnych środków na płatności w stosunku do całkowitej kwoty zatwierdzonych płatności. W kolejnej rundzie wniosków o płatność Komisja priorytetowo traktuje te państwa członkowskie, w stosunku do których płatności z tytułu wniosków z poprzedniej rundy są opóźnione, a dopiero później dokonuje płatności z tytułu nowo złożonych wniosków o płatność.

10. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 4 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i bez uszczerbku dla art. 30d ust. 4 akapit szósty dyrektywy 2003/87/WE Komisja przydziela państwom członkowskim kwoty odpowiadające ewentualnym środkom, które zostaną niewykorzystane do dnia 31 grudnia 2033 r., zgodnie z zasadami rozdziału uprawnień określonymi w art. 30d ust. 5 dyrektywy 2003/87/WE z myślą o osiągnięciu celów, o których mowa w art. 3 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 21

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Przy realizacji planów państwa członkowskie, jako beneficjenci środków finansowych w ramach Funduszu, podejmują wszelkie odpowiednie działania w celu ochrony interesów finansowych Unii oraz w celu zapewnienia, aby wykorzystanie alokacji finansowych w związku ze środkami i inwestycjami wspieranymi przez Fundusz, w tym środkami i inwestycjami realizowanymi przez podmioty publiczne lub prywatne inne niż gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji i użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji zgodnie z art. 9, było zgodne z mającym zastosowanie prawem unijnym i krajowym, w szczególności w odniesieniu do zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i korygowania. W tym celu państwa członkowskie zapewniają funkcjonowanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, który opisano szczegółowo w załączniku III, oraz odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych. Państwa członkowskie mogą polegać na swoich zwykłych krajowych systemach zarządzania budżetem.

2. Umowy, o których mowa w art. 19, przewidują następujące obowiązki państw członkowskich:

a) regularne sprawdzanie, czy udzielone finansowanie jest właściwie wykorzystywane zgodnie z wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami oraz czy środki lub inwestycje w ramach planu zostały właściwie zrealizowane zgodnie z wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami, szczególnie w odniesieniu do zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i korygowania;

- b) podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów zdefiniowanym w art. 61 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, oraz wykrywania i korygowania tych zjawisk, które naruszają interesy finansowe Unii, a także podejmowanie działań prawnych w celu odzyskania środków finansowych, które zostały sprzeniewierzone, w tym w odniesieniu do wszelkich środków lub inwestycji realizowanych w ramach planu;
- c) załączenie do wniosku o płatność:
- (i) deklaracji zarządczej stwierdzającej, że alokacje finansowe wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, że informacje załączone do wniosku o płatność są kompletne, dokładne i wiarygodne oraz że wdrożone systemy kontroli wewnętrznej gwarantują w niezbędnym stopniu, iż zarządzanie alokacjami finansowymi odbywało się zgodnie z wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami, w szczególności z przepisami w zakresie unikania konfliktów interesów, zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i podwójnemu finansowaniu w ramach Funduszu i innych programów unijnych, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami; oraz
 - (ii) podsumowania audytów przeprowadzonych zgodnie z przyjętymi na poziomie międzynarodowym standardami audytu zawierającego informacje o zakresie tych audytów, jeżeli chodzi o objęte nimi kwoty wydatków i okres, a także wyniki analizy stwierdzonych niedociągnięć i wszelkich podjętych działań naprawczych;
- d) na potrzeby audytu i kontroli oraz zapewnienia porównywalnych informacji dotyczących wykorzystania alokacji finansowych w związku ze środkami i inwestycjami realizowanymi w ramach planu – gromadzenie, rejestrowanie i przechowywanie w systemie elektronicznym oraz zapewnienie dostępu do następujących znormalizowanych kategorii danych:
- (i) nazwy odbiorców końcowych alokacji finansowych, ich numery identyfikacyjne VAT lub numery identyfikacji podatkowej oraz wysokość kwoty alokacji finansowych z Funduszu;
 - (ii) nazwa(-y) wykonawcy(-ów) i podwykonawcy(-ów) oraz ich numer(-y) identyfikacyjny(-e) VAT lub numer(-y) identyfikacji podatkowej i informacje o wartości zamówień, jeżeli odbiorcą końcowym alokacji finansowych jest instytucja zamawiająca zgodnie z prawem unijnym lub krajowym dotyczącym zamówień publicznych;
 - (iii) imię(-ona), nazwisko(-a), data(-y) urodzenia i numer(y) identyfikacyjne VAT lub numer(y) identyfikacji podatkowej beneficjenta(-ów) rzeczywistego(-ych) podmiotu będącego odbiorcą alokacji finansowych lub wykonawcą, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 6 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849⁽³³⁾;
 - (iv) wykaz wszelkich środków i inwestycji realizowanych w ramach Funduszu wraz z łączną kwotą finansowania publicznego tych środków i inwestycji, ze wskazaniem kwoty środków finansowych wydatkowanych w ramach innych funduszy finansowanych z budżetu ogólnego Unii;
- e) wyraźne upoważnienie Komisji, OLAF, Trybunału Obrachunkowego i, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na mocy rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO, do wykonywania ich praw zgodnie z art. 129 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 oraz do nakładania obowiązków na wszystkich końcowych odbiorców alokacji finansowych wypłaconych na realizację środków i inwestycji ujętych w planie lub na wszystkie inne osoby lub podmioty zaangażowane w ich realizację, aby wyraźnie upoważniły Komisję, OLAF, Trybunał Obrachunkowy i, w stosownych przypadkach, EPPO do wykonywania ich praw zgodnie z art. 129 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, oraz do nakładania podobnych obowiązków na wszystkich końcowych odbiorców wypłaconych środków finansowych;
- f) przechowywanie dokumentacji zgodnie z art. 132 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, przy czym punktem odniesienia jest transakcja płatnicza dotycząca danego środka lub danej inwestycji.

Informacje, o których mowa w akapicie pierwszym lit. d) ppkt (ii) niniejszego artykułu, są wymagane wyłącznie w przypadku, gdy wartość zamówień publicznych przekracza progi unijne określone w art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁽³⁴⁾. W odniesieniu do podwykonawców informacje te są wymagane jedynie:

- a) na pierwszym poziomie podwykonawstwa;

⁽³³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

⁽³⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

- b) w przypadku gdy rejestruje się informacje o danym wykonawcy; oraz
- c) w przypadku umów o podwykonawstwo o łącznej wartości powyżej 50 000 EUR.

3. Dane osobowe, o których mowa w ust. 2 lit. d) niniejszego artykułu, są przetwarzane przez państwa członkowskie i Komisję na potrzeby procedur udzielania absolutorium, audytu i kontroli, oraz działań w zakresie przekazywania informacji, komunikowania się i widoczności w odniesieniu do wykorzystania alokacji finansowych związanych z wykonaniem umów, o których mowa w art. 19, i przez odpowiedni czas trwania tych czynności. Dane osobowe są przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 lub rozporządzeniem (UE) 2018/1725, w zależności od tego, które z nich ma zastosowanie. W ramach procedury udzielania Komisji absolutorium, zgodnie z art. 319 TFUE, Fundusz podlega sprawozdawczości w ramach zintegrowanej sprawozdawczości finansowej i sprawozdawczości w zakresie rozliczalności, o której mowa w art. 247 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, a w szczególności oddzielnie w ramach sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania.

4. W umowach, o których mowa w art. 19, przewiduje się również prawo Komisji do proporcjonalnego zmniejszenia wsparcia w ramach Funduszu oraz odzyskania wszelkich kwot należnych budżetowi Unii w przypadkach nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów naruszających interesy finansowe Unii, które to przypadki nie zostały skorygowane przez państwa członkowskie, lub w przypadkach poważnego naruszenia obowiązku wynikającego z takich umów.

Podejmując decyzję w sprawie kwoty odzyskiwanych środków i zmniejszenia wsparcia, Komisja przestrzega zasady proporcjonalności i uwzględnia wagę nadużycia finansowego, korupcji i konfliktu interesów naruszających interesy finansowe Unii lub też wagę naruszenia obowiązku. Komisja umożliwi państwu członkowskiemu przedstawienie jego uwag przed dokonaniem zmniejszenia wsparcia.

ROZDZIAŁ IV

Komplementarność, monitorowanie i ewaluacja

Artykuł 22

Koordynacja i komplementarność

Komisja i dane państwa członkowskie, w sposób odpowiadający ich zakresom obowiązków, sprzyjają powstawaniu synergii i zapewniają skuteczną koordynację między Funduszem a programami i instrumentami unijnymi, o których mowa w art. 6 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, oraz funduszem modernizacyjnym utworzonym na mocy art. 10d dyrektywy 2003/87/WE. W tym celu:

- a) zapewniają komplementarność, synergię, spójność i zgodność między różnymi instrumentami na poziomie unijnym, krajowym i, w stosownych przypadkach, lokalnym lub regionalnym, zarówno na etapie planowania, jak i realizacji;
- b) optymalizują mechanizmy koordynacji, aby uniknąć powielania wysiłków; oraz
- c) zapewniają ścisłą współpracę między podmiotami odpowiedzialnymi za realizację i kontrolę na poziomie unijnym, krajowym i, w stosownych przypadkach, lokalnym lub regionalnym na potrzeby osiągnięcia celów Funduszu.

Artykuł 23

Informacja, komunikacja i widoczność

1. Państwa członkowskie udostępniają i aktualizują dane, o których mowa w art. 21 ust. 2 lit. d) ppkt (i), (ii) oraz (iv) niniejszego rozporządzenia, na jednej stronie internetowej w formatach, które są otwarte, nadają się do odczytu maszynowego, jak określono w art. 5 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024⁽³⁵⁾, co pozwala na ich sortowanie, przeszukiwanie, tworzenie wyciągów, porównywanie i ponowne wykorzystanie. Informacje, o których mowa w art. 21 ust. 2 lit. d) ppkt (i) oraz (ii) niniejszego rozporządzenia, nie mogą być publikowane w przypadkach określonych w art. 38 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 ani w przypadku tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji.

⁽³⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 56).

2. Odbiorcy wsparcia z Funduszu są informowani o pochodzeniu tych środków finansowych, również wtedy, gdy korzystają z nich poprzez pośredników. Stosowne informacje obejmują symbol Unii oraz odpowiednią informację o finansowaniu o treści „sfinansowano przez Unię Europejską – Społeczny Fundusz Klimatyczny” umieszczone na przeznaczonych dla odbiorców dokumentach i materiałach informacyjnych związanych z realizacją danego środka. Odbiorcy wsparcia z Funduszu, z wyjątkiem wsparcia dla osób fizycznych lub w przypadkach, gdy istnieje ryzyko podania do wiadomości publicznej szczególnie chronionych informacji handlowych, zapewniają eksponowanie finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej.

3. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z Funduszem, działaniami podjętymi na podstawie niniejszego rozporządzenia i uzyskanymi rezultatami, w tym – w stosownych przypadkach i za zgodą organów krajowych – poprzez wspólne działania komunikacyjne z organami krajowymi oraz przedstawicielstwami Parlamentu Europejskiego i Komisji w danym państwie członkowskim.

Artykuł 24

Monitorowanie wdrażania

1. Każde państwo członkowskie co dwa lata przedstawia Komisji sprawozdanie z wdrażania swojego planu wraz ze swoim zintegrowanym krajowym sprawozdaniem z postępów w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz z jego art. 28. Monitorowanie wdrażania jest ukierunkowane i proporcjonalne do działań prowadzonych w ramach planu. Państwa członkowskie uwzględniają w swoich sprawozdaniach z postępów wskaźniki określone w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja monitoruje wdrażanie Funduszu i mierzy stopień osiągnięcia jego celów. Monitorowanie wdrażania jest ukierunkowane i proporcjonalne do działań prowadzonych w ramach Funduszu.

3. System sprawozdawczości dotyczącej wykonania, wprowadzony przez Komisję, zapewnia efektywne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na potrzeby monitorowania wdrażania działań i ich rezultatów. W tym celu na odbiorców wsparcia z Funduszu nakłada się proporcjonalne wymagania dotyczące sprawozdawczości.

4. Komisja stosuje wspólne wskaźniki określone w załączniku IV na potrzeby sprawozdawczości dotyczącej postępów oraz w celu monitorowania i ewaluacji Funduszu pod kątem osiągnięcia celów określonych w art. 3.

Artykuł 25

Przejrzystość

1. Komisja bez zbędnej zwłoki, jednocześnie i na równych warunkach przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie plany przedłożone przez państwa członkowskie i decyzje podawane do wiadomości publicznej przez Komisję.

2. Informacje przekazane przez Komisję Radzie w kontekście niniejszego rozporządzenia lub jego wdrażania są jednocześnie udostępniane Parlamentowi Europejskiemu, w razie konieczności z zastrzeżeniem uzgodnień dotyczących poufności.

3. Właściwe komisje Parlamentu Europejskiego mogą zwrócić się do Komisji o przedstawienie informacji na temat aktualnej sytuacji w zakresie oceny planów przez Komisję.

Artykuł 26

Dialog społeczno-klimatyczny

1. Aby usprawnić dialog między instytucjami unijnymi, w szczególności Parlamentem Europejskim i Komisją, oraz aby zapewnić większą przejrzystość i rozliczalność, właściwe komisje Parlamentu Europejskiego mogą dwa razy w roku zaprosić Komisję do dyskusji, aby omówić następujące kwestie:

a) plany przedłożone przez państwa członkowskie;

- b) dokonana przez Komisję ocena planów przedłożonych przez państwa członkowskie;
 - c) stan realizacji kamieni milowych i wartości docelowych określonych w planach przedłożonych przez państwa członkowskie;
 - d) procedury płatności, zawieszenia i rozwiązania umów, w tym wszelkie uwagi przedstawione i środki naprawcze podjęte przez państwa członkowskie w celu zapewnienia osiągnięcia w zadowalającym stopniu kamieni milowych i wartości docelowych określonych w przedłożonych przez nie planach.
2. Komisja uwzględni wszelkie elementy wynikające z opinii wyrażonych w ramach dialogu społeczno-klimatycznego, w tym rezolucji Parlamentu Europejskiego, jeżeli zostały one przedstawione.

ROZDZIAŁ V

Przepisy końcowe

Artykuł 27

Ewaluacja i przegląd Funduszu

1. Po dwóch latach od rozpoczęcia realizacji planów Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie z ewaluacji wdrażania i funkcjonowania Funduszu, z uwzględnieniem rezultatów pierwszych sprawozdań przedłożonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 24, i przedłoży – w stosownych przypadkach – ewentualne wnioski w sprawie zmiany niniejszego rozporządzenia.
2. Sprawozdanie z ewaluacji, o którym mowa w ust. 1, ocenia w szczególności:
 - a) stopień osiągnięcia celów Funduszu określonych w art. 3, efektywność wykorzystania zasobów oraz unijną wartość dodaną;
 - b) w podziale na poszczególne kraje – efektywność środków i inwestycji oraz wykorzystanie bezpośredniego wsparcia dochodów w świetle osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych określonych w planach;
 - c) sposób stosowania definicji ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego w państwach członkowskich w oparciu o informacje, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. f), a także czy konieczne są zmiany tych definicji;
 - d) dalszą adekwatność wszystkich celów oraz środków i inwestycji określonych w art. 8 niniejszego rozporządzenia w świetle wpływu na emisję gazów cieplarnianych włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE oraz wpływu środków krajowych podjętych w celu osiągnięcia wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842⁽³⁶⁾, a także dalszą adekwatność dochodów przeznaczonych na określony cel w odniesieniu do ewentualnych zmian dotyczących sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do sektora budynków, sektora transportu drogowego i dodatkowych sektorów zgodnie z rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE, a także innych istotnych kwestii.
3. Do dnia 31 grudnia 2033 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów niezależne sprawozdanie z ewaluacji ex post. Sprawozdanie z ewaluacji ex post stanowi całościową ocenę Funduszu i zawiera informacje na temat jego wpływu.
4. Nie przesądzając o wieloletnich ramach finansowych po 2027 r., w przypadku gdy dochody pochodzące ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w art. 30d ust. 5 dyrektywy 2003/87/WE, zostaną ustanowione jako zasoby własne zgodnie z art. 311 ust. 3 TFUE, Komisja – stosownie do przypadku – przedstawi niezbędne wnioski w celu zapewnienia, w ramach wieloletnich ramach finansowych po 2027 r., efektywności i ciągłości wdrażania Funduszu, który jest tymczasowo i wyjątkowo finansowany z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel pochodzących z uprawnień w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji.

⁽³⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).

Artykuł 28

Zmiana w rozporządzeniu (UE) 2021/1060

W rozporządzeniu (UE) 2021/1060 dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 26a

Zasoby przesunięte ze Społecznego Funduszu Klimatycznego

1. Zasoby przesunięte ze Społecznego Funduszu Klimatycznego, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 (*), są wdrażane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i przepisami regulującymi fundusz, do którego dane zasoby są przesuwane, i mają charakter ostateczny. Zasoby takie stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel na potrzeby art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i mają charakter dodatkowy względem zasobów, o których mowa w art. 110 niniejszego rozporządzenia.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie wykonują zasoby, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w ramach zarządzania dzielonego, przedkładają zmiany w programie zgodnie z art. 24 niniejszego rozporządzenia dotyczące jednego programu lub większej ich liczby. Państwa członkowskie planują wykorzystanie takich zasobów do osiągnięcia celów klimatycznych określonych dla budżetu Unii zgodnie z art. 6 ust. 1 niniejszego rozporządzenia. Zasoby te przyczyniają się do realizacji odpowiednich celów Społecznego Funduszu Klimatycznego określonych w art. 3 rozporządzenia (UE) 2023/955 i są wykorzystywane do wspierania środków i inwestycji określonych w art. 8 tego rozporządzenia. Są one programowane w ramach co najmniej jednego odrębnego priorytetu odpowiadającego co najmniej jednemu celowi szczegółowemu funduszu, do którego przesuwane są zasoby, oraz w ramach co najmniej jednej kategorii regionów, w stosownych przypadkach, ze wskazaniem rocznego podziału zasobów. Nie są one uwzględniane przy obliczaniu zgodności z wymogami koncentracji tematycznej określonymi w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

3. W przypadku gdy Komisja zatwierdziła już wniosek państwa członkowskiego o zmianę w programie dotyczącą przesunięcia zasobów ze Społecznego Funduszu Klimatycznego, w odniesieniu do wszelkich dalszych przesunięć zasobów w kolejnych latach dane państwo członkowskie może przedłożyć powiadomienie zawierające zestawienia finansowe zamiast zmiany w programie, pod warunkiem że proponowane zmiany dotyczą wyłącznie zwiększenia zasobów finansowych, bez żadnych dalszych zmian w programie.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 18 i art. 86 ust. 1 akapit drugi niniejszego rozporządzenia zasoby przesunięte zgodnie z niniejszym artykułem i art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2023/955 nie są uwzględniane w śródkresowym przeglądzie ani w kwocie elastyczności.

5. Na zasadzie odstępstwa od art. 14 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 termin, po upływie którego Komisja umarza kwoty zgodnie z art. 105 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, rozpoczyna bieg począwszy od roku, w którym zaciągnięto odpowiednie zobowiązania budżetowe. Zasobów nie można przesuwać do programów w ramach celu »Europejska współpraca terytorialna« (Interreg).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające Społeczny Fundusz Klimatyczny i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1)”.

Artykuł 29

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 30 czerwca 2024 r., do którego państwa członkowskie mają wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 ⁽³⁷⁾ zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE w odniesieniu do rozdziału IVa dyrektywy 2003/87/WE.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 10 maja 2023 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

R. METSOLA

W imieniu Rady

Przewodnicząca

J. ROSWALL

⁽³⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (zob. s. 134 niniejszego Dziennika Urzędowego).

ZAŁĄCZNIK I

METODYKA OBLICZANIA MAKSYMALNEJ ALOKACJI FINANSOWEJ PRZYPADAJĄCEJ NA KAŻDE PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE W RAMACH FUNDUSZU NA PODSTAWIE ART. 14

W niniejszym załączniku wyjaśniono metodykę obliczania maksymalnej alokacji finansowej dostępnej dla poszczególnych państw członkowskich zgodnie z art. 10 i 14.

Metodyka ta uwzględnia w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego następujące zmienne:

- ludność zagrożoną ubóstwem mieszkającą na obszarach wiejskich (2019 r.);
- emisję dwutlenku węgla generowaną podczas spalania paliw przez gospodarstwa domowe (średnia z lat 2016–2018);
- odsetek gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem, które mają zaległości w opłatach za media (2019 r.);
- całkowitą liczbę ludności (2019 r.);
- dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca państwa członkowskiego, mierzony według standardu siły nabywczej (2019 r.);
- udział emisji odniesienia zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/842 dla źródeł emisji 1A3b, 1A4a i 1A4b, jak określono w Wytycznych IPCC z 2006 r. dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych (średnia z lat 2016–2018), które to wykazy zostały poddane kompleksowemu przeglądowi zgodnie z art. 4 ust. 3 tego rozporządzenia.

Maksymalną alokację finansową państwa członkowskiego w ramach Funduszu (MAFi) określa się następująco:

$$MAF_i = \alpha_i \times (MK)$$

gdzie:

MK oznacza maksymalną kwotę na realizację Funduszu zgodnie z art. 10 ust. 1, a α_i oznacza udział państwa członkowskiego i w maksymalnej kwocie, określony na podstawie następujących kroków:

$$\alpha_i = (50\% \times \beta_i + 50\% \times \lambda_i) \times \frac{GNI_{EU}^{PC}}{GNI_i^{PC}}$$

gdzie:

$$\beta_i = \min\left(\frac{rural\ pop_i}{rural\ pop_{EU}}, \frac{pop_i}{pop_{EU}} \times f_i\right)$$

$$\lambda_i = \gamma_i \times \delta_i$$

$$\gamma_i = \frac{HCO2_i}{HCO2_{EU}}$$

$$\delta_i = \min\left(\frac{arrears_i}{arrears_{EU}}, f_i\right)$$

$$f_i = 1, \text{ jeżeli } GNI_i^{PC} \geq GNI_{EU}^{PC}; f_i = 2,5 \text{ jeżeli } GNI_i^{PC} < GNI_{EU}^{PC}$$

gdzie dla każdego państwa członkowskiego i:

$rural\ pop_i$ oznacza ludność zagrożoną ubóstwem mieszkającą na obszarach wiejskich państwa członkowskiego i;

$rural\ pop_{EU}$ oznacza sumę liczby ludności zagrożonej ubóstwem mieszkającej na obszarach wiejskich państw członkowskich UE-27;

pop_i oznacza ludność państwa członkowskiego i;

pop_{EU} oznacza sumę liczby ludności państw członkowskich UE-27;

$HCO2_i$ oznacza emisję dwutlenku węgla generowaną podczas spalania paliw przez gospodarstwa domowe w państwie członkowskim i;

$HCO2_{EU}$ oznacza sumę emisji dwutlenku węgla generowaną podczas spalania paliw przez gospodarstwa domowe w państwach członkowskich UE-27;

$arrears_i$ oznacza odsetek gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem, które mają zaległości w opłatach za media w państwie członkowskim i ;

$arrears_{EU}$ oznacza odsetek gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem, które mają zaległości w opłatach za media w UE-27;

GNI_i^{PC} oznacza DNB na mieszkańca państwa członkowskiego i ;

GNI_{EU}^{PC} oznacza DNB na mieszkańca UE-27.

β_i dla tych państw członkowskich, których DNB na mieszkańca jest niższy od wartości dla UE-27 i gdzie $\frac{rural\ pop_i}{rural\ pop_{EU}}$ oznacza składnik minimalny, dostosowuje się proporcjonalnie w celu zapewnienia, by suma β_i dla wszystkich państw członkowskich wynosiła 100 %. Wszystkie λ_i dostosowuje się proporcjonalnie w celu zapewnienia, by ich suma wynosiła 100 %.

Dla wszystkich państw członkowskich α_i nie może być niższy niż 0,07 % maksymalnej kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1. Dla wszystkich państw członkowskich, których α_i przekracza wartość 0,07 %, α_i dostosowuje się proporcjonalnie w celu zapewnienia, by suma wszystkich α_i wyniosła 100 %.

W przypadku państw członkowskich, których DNB na mieszkańca wynosi poniżej 90 % wartości dla UE-27, α_i nie może być niższy niż udział emisji odniesienia zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/842 dla źródeł emisji 1A3b, 1A4a i 1A4b, jak określono w Wytycznych IPCC z 2006 r. dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych (średnia z lat 2016–2018), które to wykazy zostały poddane kompleksowemu przeglądowi zgodnie z art. 4 ust. 3 tego rozporządzenia. Dla państw członkowskich, których DNB na mieszkańca przekracza wartość dla UE-27, α_i dostosowuje się proporcjonalnie, aby suma wszystkich α_i wyniosła 100 %.

ZAŁĄCZNIK II

Maksymalna alokacja finansowa przypadająca na każde państwo członkowskie w ramach Funduszu na podstawie art. 10 i 14

W wyniku zastosowania metodyki przedstawionej w załączniku I do kwot, o których mowa w art. 10 ust. 1, uzyskuje się następujące udziały i kwoty maksymalnej alokacji finansowej dla każdego państwa członkowskiego.

Wszelkie kwoty wynikające z art. 10 ust. 3 zostaną proporcjonalnie pokryte w granicach maksymalnej alokacji finansowej przypadającej na każde państwo członkowskie.

Maksymalna alokacja finansowa przypadająca na poszczególne państwa członkowskie			
Państwo członkowskie	Udział % w łącznej kwocie	OGÓŁEM 2026–2032 (w EUR, ceny bieżące)	
		Zgodnie z art. 10 ust. 1 akapity pierwszy i drugi	Zgodnie z art. 10 ust. 1 akapit trzeci
Belgia	2,55	1 659 606 425	1 394 069 397
Bułgaria	3,85	2 499 490 282	2 099 571 836
Czechy	2,40	1 562 617 717	1 312 598 882
Dania	0,50	324 991 338	272 992 724
Niemcy	8,18	5 317 778 511	4 466 933 949
Estonia	0,29	186 244 570	156 445 439
Irlandia	1,02	663 390 868	557 248 329
Grecja	5,52	3 586 843 608	3 012 948 631
Hiszpania	10,52	6 837 784 631	5 743 739 090
Francja	11,19	7 276 283 944	6 112 078 513
Chorwacja	1,94	1 263 071 899	1 060 980 395
Włochy	10,81	7 023 970 924	5 900 135 577
Cypr	0,20	131 205 466	110 212 591
Łotwa	0,71	463 676 528	389 488 284
Litwa	1,02	664 171 367	557 903 948
Luksemburg	0,10	66 102 592	55 526 177
Węgry	4,33	2 815 968 174	2 365 413 267
Malta	0,07	45 500 000	38 220 000
Niderlandy	1,11	720 463 632	605 189 451
Austria	0,89	578 936 189	486 306 399
Polska	17,60	11 439 026 446	9 608 782 215
Portugalia	1,88	1 223 154 017	1 027 449 374
Rumunia	9,25	6 012 677 290	5 050 648 923
Słowenia	0,55	357 971 733	300 696 256
Słowacja	2,35	1 530 553 074	1 285 664 582

Maksymalna alokacja finansowa przypadająca na poszczególne państwa członkowskie			
Państwo członkowskie	Udział % w łącznej kwocie	OGÓŁEM 2026–2032 (w EUR, ceny bieżące)	
		Zgodnie z art. 10 ust. 1 akapity pierwszy i drugi	Zgodnie z art. 10 ust. 1 akapit trzeci
Finlandia	0,54	348 132 328	292 431 155
Szwecja	0,62	400 386 447	336 324 616
UE-27	100 %	65 000 000 000	54 600 000 000

ZAŁĄCZNIK III

Kluczowe wymogi dotyczące systemu kontroli wewnętrznej państwa członkowskiego

1. Państwo członkowskie, zgodnie ze swoimi ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi, zapewnia funkcjonowanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym rozdzielność funkcji oraz ustalenia dotyczące sprawozdawczości, nadzoru i monitorowania.

Obejmuje to:

- a) wyznaczenie organów, którym powierzono zadanie wdrożenia planu, oraz przydzielenie im odpowiednich obowiązków i funkcji;
- b) wyznaczenie organu lub organów odpowiedzialnych za podpisanie deklaracji zarządczej towarzyszącej wnioskowi o płatność;
- c) procedury służące zapewnieniu, aby ten organ lub te organy uzyskały pewność co do osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych określonych w planie, oraz zapewnieniu, aby zarządzanie środkami finansowymi odbywało się zgodnie ze wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami, w szczególności przepisami w zakresie unikania konfliktów interesów, zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i w zakresie podwójnego finansowania;
- d) odpowiedni rozdział pomiędzy funkcjami zarządzania i audytu.

2. Państwo członkowskie skutecznie wdraża proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych i środki antykorupcyjne, jak również wszelkie środki niezbędne w celu skutecznego unikania konfliktu interesów.

Obejmuje to:

- a) odpowiednie działania związane z zapobieganiem nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz wykrywania i korygowania tych zjawisk, jak również unikanie podwójnego finansowania oraz podejmowanie działań prawnych w celu odzyskania środków, które zostały sprzeniewierzone;
- b) ocenę ryzyka nadużyć finansowych oraz określenie odpowiednich środków zwalczania nadużyć finansowych.

3. Państwo członkowskie stosuje odpowiednie procedury sporządzania deklaracji zarządczej oraz podsumowania audytów przeprowadzonych na poziomie krajowym.

Obejmuje to:

- a) skuteczną procedurę sporządzania deklaracji zarządczej, dokumentowania podsumowania audytów oraz przechowywania informacji bazowych w odniesieniu do ścieżki audytu;
- b) skuteczne procedury zapewniające, aby wszystkie przypadki nadużyć finansowych, korupcji i konfliktu interesów były odpowiednio zgłaszane i korygowane w drodze odzyskiwania środków.

4. W celu przekazania niezbędnych informacji państwo członkowskie zapewnia odpowiednie weryfikacje zarządcze, w tym procedury sprawdzające osiągnięcie kamieni milowych i wartości docelowych oraz zgodność z horyzontalnymi zasadami należytego zarządzania finansami.

Obejmuje to:

- a) odpowiednie weryfikacje zarządcze, za pomocą których organy wdrażające będą sprawdzać osiągnięcie kamieni milowych i wartości docelowych Funduszu (np. przeglądy dokumentacji, kontrole na miejscu);
- b) odpowiednie weryfikacje zarządcze, za pomocą których organy wdrażające będą sprawdzać, czy nie występują poważne nieprawidłowości, a mianowicie nadużycia finansowe, korupcja i konflikt interesów, oraz podwójne finansowanie (np. przeglądy dokumentacji, kontrole na miejscu).

5. Państwo członkowskie przeprowadza odpowiednie i niezależne audyty systemów i operacji zgodnie z przyjętymi na poziomie międzynarodowym standardami audytu.

Obejmuje to:

- a) wyznaczenie organu lub organów, które będą przeprowadzać audyty systemów i operacji, oraz sposobu zapewnienia ich funkcjonalnej niezależności;

- b) przydzielenie temu organowi lub tym organom wystarczających zasobów do celów Funduszu;
 - c) skuteczne zwalczanie przez ten organ lub te organy ryzyka nadużyć finansowych, korupcji, konfliktu interesów i podwójnego finansowania, zarówno w ramach audytów systemu, jak i audytów operacji.
6. Państwo członkowskie utrzymuje skuteczny system zapewniający przechowywanie wszystkich informacji i dokumentów niezbędnych do celów ścieżki audytu.

Obejmuje to:

- a) skuteczne gromadzenie, rejestrowanie i przechowywanie w systemie elektronicznym danych dotyczących końcowych odbiorców środków lub inwestycji niezbędnych do osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych;
 - b) dostęp Komisji, OLAF, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz – w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmacnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939 – EPPD do danych dotyczących odbiorców końcowych.
-

ZAAŁĄCZNIK IV

Wspólne wskaźniki dotyczące orientacyjnych kamieni milowych i wartości docelowych dla planów społeczno-klimatycznych państw członkowskich, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. m), monitorowanie przez państwo członkowskie realizacji jego planu, o którym mowa w art. 24 ust. 1, dokonywana przez Komisję ocena postępów w realizacji celów Funduszu, o których mowa w art. 24 ust. 4.

Środki i inwestycje mogą przyczynić się do realizacji kilku wspólnych wskaźników. Jeżeli plan państwa członkowskiego nie zawiera środka lub inwestycji przyczyniających się do realizacji niektórych wskaźników, państwo członkowskie może wskazać „nie dotyczy”.

Numer	Wspólny wskaźnik dotyczący wsparcia z Funduszu	Wyjaśnienie	Jednostka
Sektor budynków			
Wskaźniki kontekstu			
1	Liczba gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji	Zgodnie z definicją w art. 2 pkt 10.	Liczba gospodarstw domowych
2	Liczba gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym	Zgodnie z definicją w art. 2 pkt 1.	Liczba gospodarstw domowych
Wskaźniki produktu			
3	Liczba gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, które skorzystały z co najmniej jednego środka strukturalnego ograniczającego ich emisje w sektorze budynków	Zgodnie z art. 2 pkt 10 i art. 8 ust. 1. Tylko środki związane ze wsparciem z Funduszu.	Liczba gospodarstw domowych
4	Liczba budynków poddanych gruntownej renowacji (tj. renowacji, która przekształca budynek lub moduł budynku a) przed dniem 1 stycznia 2030 r. w budynek o niemal zerowym zużyciu energii; b) od dnia 1 stycznia 2030 r. w budynek bezemisyjny)	Wskaźnik uwzględnia liczbę budynków i odpowiadającą im powierzchnię poddawaną całkowitej lub częściowej renowacji w oparciu o wsparcie w postaci środków i inwestycji w ramach Funduszu, gdzie „renowację budynków” zdefiniowano w art. 2 pkt 13. Ponadto we wskaźniku rozróżnia się budynki na podstawie ich klasy świadectwa charakterystyki energetycznej oraz określa się w szczególności, ile budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej poddano renowacji.	Moduły budynków
5	Całkowita powierzchnia użytkowa budynków poddanych gruntownej renowacji (tj. renowacji, która przekształca budynek lub moduł budynku a) przed dniem 1 stycznia 2030 r. w budynek o niemal zerowym zużyciu energii; b) od dnia 1 stycznia 2030 r. w budynek bezemisyjny)		Powierzchnia wyremontowana (m ² /rok)
6	Liczba budynków poddanych innej renowacji energetycznej (tj. wszystkim renowacjom energetycznym z wyjątkiem gruntownych renowacji, które należy zgłosić powyżej)		Moduły budynków
7	Całkowita powierzchnia użytkowa budynków poddanych innej renowacji energetycznej (tj. wszystkim renowacjom energetycznym z wyjątkiem gruntownych renowacji, które należy zgłosić powyżej)		Powierzchnia wyremontowana (m ² /rok)

Numer	Wspólny wskaźnik dotyczący wsparcia z Funduszu	Wyjaśnienie	Jednostka
8	Wymiana instalacji grzewczej zasilanej paliwami kopalnymi na urządzenie oparte na energii odnawialnej lub na wysoce efektywną instalację na podstawie klasy etykiety energetycznej określonej w odpowiednim akcie prawnym.	Działania te pozwalają osiągnąć unijny poziom referencyjny w zakresie energii ze źródeł odnawialnych oraz orientacyjny udział energii ze źródeł odnawialnych (w zużyciu energii końcowej) określony na poziomie krajowym w sektorze budynków na mocy stosownego przepisu dyrektywy (UE) 2018/2001. Do osiągnięcia tego poziomu referencyjnego mogą przyczynić się zarówno systemy ogrzewania i chłodzenia wykorzystujące energię odnawialną, jak i odnawialna energia elektryczna. Działania te przyczyniłyby się również do osiągnięcia celu dotyczącego ogrzewania i chłodzenia wykorzystujących energię odnawialną na mocy stosownego przepisu tej dyrektywy. Dotyczy to jedynie dodatkowej wymiany instalacji grzewczych zasilanych paliwami kopalnymi w związku ze wsparciem z Funduszu.	Liczba wymienionych instalacji grzewczych zasilanych paliwami kopalnymi (np. na pompę ciepła lub instalację ciepłą wykorzystującą energię słoneczną)
9	Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii	Liczba i moc dachowych kolektorów fotowoltaicznych i słonecznych lub paneli fotowoltaicznych (PVT); liczba i moc pomp ciepła; liczba i moc innych wykorzystujących energię odnawialną technologii ogrzewania i chłodzenia pomieszczeń, w tym kotłów opartych na odnawialnych źródłach energii. Dotyczy jedynie dodatkowej mocy zainstalowanej w związku ze wsparciem z Funduszu.	MW
10			Liczba jednostek
Wskaźniki rezultatu			
11	Redukcja liczby gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji	Redukcja liczby gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji będąca wynikiem środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu.	%
12	Szacowana redukcja emisji gazów cieplarnianych w sektorze budynków	Redukcja emisji gazów cieplarnianych w sektorze budynków będąca wynikiem środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu. Emisje w sektorze budynków definiuje się jako emisje objęte rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE (w przypadku sektora budynków źródła emisji 1A4a i 1A4b, jak określono w wytycznych IPCC z 2006 r. dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych).	ktCO _{2e}
13	Redukcja liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym	Redukcja liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym będąca wynikiem środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu. Państwa członkowskie, których dotyczy art. 3 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) 2018/1999, uwzględniają, zgodnie z art. 24 lit. b) tego rozporządzenia, w swoich zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu informacje ilościowe na temat liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym. Państwa członkowskie mogą stosować wskaźniki dostępne w Urzędzie Statystycznym Unii Europejskiej (Eurostat) określone jako istotne w zaleceniu Komisji (UE) 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r. dotyczącym ubóstwa energetycznego ⁽¹⁾ , wymienione we wzorze sprawozdania na potrzeby zintegrowanych krajowych sprawozdań z postępów w dziedzinie energii i klimatu, i nie ograniczają się do tych wskaźników.	%

(¹) Dz.U. L 357 z 27.10.2020, s. 35.

Numer	Wspólny wskaźnik dotyczący wsparcia z Funduszu	Wyjaśnienie	Jednostka
		Wskaźnik ten nie uwzględnia zbiorowych lokali mieszkalnych, takich jak szpitale, domy opieki, więzienia, koszary wojskowe, instytucje religijne, internaty, hotele pracownicze itp.	
14	Oszczędności pod względem rocznego zużycia energii pierwotnej	Osiągnięte oszczędności energii oblicza się w tym celu wyłącznie na podstawie wsparcia finansowego z Funduszu. Państwa członkowskie składają sprawozdania na temat rocznej redukcji zużycia energii końcowej/pierwotnej osiągniętej wśród gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, osób dotkniętych ubóstwem energetycznym oraz, w stosownych przypadkach, osób zajmujących mieszkania socjalne zgodnie z odpowiednimi przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności energetycznej (wersja przekształcona) w związku ze wsparciem z Funduszu, który jest uzupełnieniem krajowego funduszu efektywności energetycznej na mocy odpowiednich przepisów tej dyrektywy, w tym wsparcie za pośrednictwem systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej i alternatywnych środków politycznych na mocy odpowiednich przepisów tej dyrektywy oraz łącznie z interwencjami podejmowanymi w celu spełnienia minimalnych norm charakterystyki energetycznej zgodnie z odpowiednimi przepisami tej dyrektywy.	MWh/rok
15			kWh/m ² (jeżeli dostępna jest całkowita powierzchnia)
16	Oszczędności pod względem rocznego zużycia energii końcowej	Poziom bazowy odnosi się do rocznego zużycia energii końcowej i pierwotnej przed interwencją, a uzyskana wartość odnosi się do rocznego zużycia energii końcowej i pierwotnej w roku następującym po interwencji. Oszczędności energii w poszczególnych budynkach dokumentuje się na podstawie świadectw charakterystyki energetycznej lub innych kryteriów służących określeniu docelowych lub osiągniętych oszczędności energii określonych w odpowiednim przepisie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona).	kWh/m ² (jeżeli dostępna jest całkowita powierzchnia)
17			MWh/rok
Sektor transportu drogowego			
Wskaźniki kontekstu			
18	Liczba użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji	Zgodnie z definicją w art. 2 pkt 12.	Liczba gospodarstw domowych
19	Liczba gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem transportowym	Zgodnie z definicją w art. 2 pkt 2.	Liczba gospodarstw domowych
Wskaźniki produktu			
20	Liczba użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, którzy skorzystali z co najmniej jednego środka strukturalnego ograniczającego ich emisje w sektorze transportu drogowego	Zgodnie z art. 2 pkt 12 i art. 8 ust. 1. Tylko środki związane ze wsparciem z Funduszu.	Liczba gospodarstw domowych

Numer	Wspólny wskaźnik dotyczący wsparcia z Funduszu	Wyjaśnienie	Jednostka
21	Zakup pojazdów bezemisyjnych	Liczba pojazdów bezemisyjnych wspieranych ze środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu.	Liczba pojazdów bezemisyjnych
22	Zakup pojazdów niskoemisyjnych	Liczba pojazdów niskoemisyjnych wspieranych ze środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu.	Liczba pojazdów niskoemisyjnych
23	Zakup rowerów i pojazdów na potrzeby mikromobilności	Liczba rowerów i pojazdów na potrzeby mikromobilności wspieranych ze środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu.	Liczba rowerów i pojazdów na potrzeby mikromobilności
24	Dodatkowa infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania paliw/ładowania)	Liczba punktów tankowania paliw i ładowania (nowych lub zmodernizowanych) dla pojazdów bezemisyjnych i niskoemisyjnych wspieranych ze środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów oddalonych. Terminy „paliwo alternatywne”, „punkt ładowania” i „punkt tankowania paliw” mają znaczenie zgodne z definicjami tych terminów w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE. Dane dotyczące tego wskaźnika są gromadzone i zgłaszane oddzielnie dla (i) punktów ładowania; i (ii) punktów tankowania paliw. W ramach tego ostatniego (iii) punkty tankowania wodoru zgłasza się oddzielnie.	Liczba punktów tankowania paliw i ładowania
25	Bilety ulgowe lub bezpłatne w transporcie publicznym	Liczba użytkowników transportu publicznego wspieranych ze środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu. Dane dotyczące tego wskaźnika są gromadzone i zgłaszane oddzielnie dla (i) biletów ulgowych; oraz (ii) biletów bezpłatnych.	Liczba użytkowników
26	Dodatkowe rozwiązania w zakresie mobilności współdzielonej i mobilności na żądanie	Liczba użytkowników mobilności współdzielonej i mobilności na żądanie wspieranych ze środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu.	Liczba użytkowników
27			Jednostki
28	Wspierana infrastruktura rowerowa	Długość infrastruktury rowerowej nowo wybudowanej lub w znacznym stopniu zmodernizowanej na podstawie projektów wspieranych w ramach Funduszu. Infrastruktura rowerowa obejmuje strefy przeznaczone dla rowerów oddzielone od dróg przeznaczonych do ruchu kołowego lub innych części tej samej drogi za pomocą środków konstrukcyjnych (takich jak krawężniki i bariery), ulice rowerowe, tunele rowerowe itp. W przypadku infrastruktury rowerowej z oddzielnymi pasami ruchu jednokierunkowego (np. po każdej stronie drogi) długość jest mierzona jako długość pasa ruchu.	Liczba km
Wskaźniki rezultatu			
29	Redukcja liczby użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji	Redukcja liczby użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji będąca wynikiem środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu.	%

Numer	Wspólny wskaźnik dotyczący wsparcia z Funduszu	Wyjaśnienie	Jednostka
30	Redukcja liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem transportowym	Redukcja liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem transportowym będąca wynikiem środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu.	%
31	Redukcja emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu drogowego	Państwa członkowskie składają sprawozdania na temat redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu drogowego będącej wynikiem środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu. Emisje w sektorze transportu drogowego definiuje się jako emisje objęte rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE (w przypadku sektora transportu drogowego źródła emisji 1A3b, jak określono w wytycznych IPCC z 2006 r. dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych).	ktCO2e
Mikroprzedsiębiorstwa (zarówno w sektorze budynków, jak i w sektorze transportu drogowego)			
Wskaźniki kontekstu			
32	Liczba mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji	Zgodnie z definicją w art. 2 pkt 11.	Liczba mikroprzedsiębiorstw
Wskaźniki produktu			
33	Liczba mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, które skorzystały z co najmniej jednego środka strukturalnego ograniczającego ich emisje w sektorze budynków i w sektorze transportu drogowego	Zgodnie z art. 2 pkt 11 i art. 8 ust. 1. Tylko środki związane ze wsparciem z Funduszu.	Liczba mikroprzedsiębiorstw
Wskaźniki rezultatu			
34	Redukcja liczby mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji	Redukcja liczby mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji będąca wynikiem środków i inwestycji finansowanych w ramach Funduszu.	%
Tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów			
Wskaźniki kontekstu			
35	Udział tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów w łącznych kosztach planów społeczno-klimatycznych	Zgodnie z art. 4 ust. 3 i art. 10.	%
Wskaźniki produktu			
36	Liczba gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, którzy otrzymali tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów	Wskaźnik ten pokazuje liczbę gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, którzy otrzymali tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów, wliczając tym samym wszystkich odbiorców końcowych tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów wypłacanego w ramach Funduszu. Dane dotyczące tego wskaźnika są gromadzone i zgłaszane oddzielnie dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, zgodnie z art. 2 pkt 10 i 12 oraz art. 4 ust. 3.	Liczba gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji (jednostka: gospodarstwa domowe)
37			Liczba użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji (jednostka: gospodarstwa domowe)

Numer	Wspólny wskaźnik dotyczący wsparcia z Funduszu	Wyjaśnienie	Jednostka
Wskaźniki rezultatu			
38	Średnie tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów na gospodarstwo domowe znajdujące się w trudnej sytuacji i na użytkownika transportu znajdujące się w trudnej sytuacji	Wskaźnik ten pokazuje średnią kwotę tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów otrzymanego w ramach Funduszu na gospodarstwo domowe znajdujące się w trudnej sytuacji i na użytkownika transportu znajdujące się w trudnej sytuacji.	EUR/gospodarstwo domowe (sektor budynków)
39			EUR/gospodarstwo domowe (sektor transportu drogowego)

ZAŁĄCZNIK V

Wzór planów społeczno-klimatycznych, o którym mowa w art. 6 ust. 7

Spis treści

1. ZARYS OGÓLNY I PROCES OPRACOWYWANIA PLANU SPOŁECZNO-KLIMATYCZNEGO	43
1.1. Streszczenie	43
1.2. Ogólny zarys bieżącej sytuacji w odnośnej dziedzinie	43
1.3. Proces konsultacji publicznych	43
2. OPIS ŚRODKÓW I INWESTYCJI, kamieni milowych i wartości docelowych	44
2.1. KOMPONENT [1][2]: [sektor budynków][sektor transportu]	44
(i) Opis komponentu	44
(ii) Opis środków i inwestycji w ramach komponentu	44
(iii) Zasada „nie czyni poważnych szkód”	44
(iv) Kamienie milowe i wartości docelowe i harmonogram	45
(v) Finansowanie i koszty	45
(vi) Uzasadnienie przyznania korzyści podmiotom innym niż gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji i użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji (w stosownych przypadkach)	45
(vii) Szacunkowe łączne koszty komponentu	46
(viii) Scenariusz w przypadku późniejszego uruchomienia systemu handlu uprawnieniami do emisji	46
2.2. KOMPONENT [3]: bezpośrednie wsparcie dochodów	46
(i) Opis komponentu	46
(ii) Opis środków w ramach komponentu	46
(iii) Kamienie milowe i wartości docelowe dla środków bezpośredniego wsparcia dochodów	47
(iv) Uzasadnienie środków	47
(v) Koszty środków	47
(vi) Uzasadnienie przyznania korzyści podmiotom innym niż gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji i użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji (w stosownych przypadkach)	47
(vii) Szacunkowy koszt planu w odniesieniu do komponentu bezpośredniego wsparcia dochodów	48
(viii) Scenariusz w przypadku późniejszego uruchomienia systemu handlu uprawnieniami do emisji 17	48
2.3. Pomoc techniczna	48
2.4. Przesunięcia do programów objętych zarządzaniem dzielonym	48
2.5. Łączne koszty	48
3. ANALIZA I WPŁYW OGÓLNY	49
3.1. Definicje	49
3.2. Przewidywany wpływ na grupy znajdujące się w trudnej sytuacji	49
3.3. Przewidywany wpływ planowanych środków i inwestycji	49
4. KOMPLEMENTARNOŚĆ, DODATKOWOŚĆ I REALIZACJA PLANU	50
4.1. Monitorowanie i realizacja planu	50
4.2. Spójność z innymi inicjatywami	50
4.3. Komplementarność finansowania	50

4.4. Dodatkowość	50
4.5. Specyfika geograficzna	51
4.6. Zapobieganie korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów	51
4.7. Informacja i komunikacja	51

1. ZARYS OGÓLNY I PROCES OPRACOWYWANIA PLANU SPOŁECZNO-KLIMATYCZNEGO

1.1. Streszczenie

Kontekst zielonej transformacji w państwie członkowskim, ze szczególnym naciskiem na główne wyzwania wynikające ze społecznych skutków włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE oraz na to, w jaki sposób plan będzie odpowiadał na te wyzwania.

Tabela ogólna, która podsumowuje główne cele planu, wraz z szacunkowymi łącznymi kosztami planu, w tym wkładem z Funduszu, wkładem krajowym i zasobami z programów objętych zarządzaniem dzielonym, które mają zostać przesunięte do Funduszu, w podziale na trzy obszary interwencji: środki i inwestycje w sektorze budynków, w sektorze transportu drogowego oraz środki dotyczące bezpośredniego wsparcia dochodów, na podstawie poniższego wzoru:

Obszar interwencji	Łączne koszty (bezwzględne i % łącznego finansowania) według źródła finansowania	Ogólny zarys głównych planowanych środków i inwestycji	Cele środków i inwestycji	Wpływ środków i inwestycji	
				Redukcja liczby gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i liczby użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji (jednostka: gospodarstwa domowe)	Redukcja emisji CO2
Sektor budynków					
Sektor transportu drogowego					
Tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów					
Pomoc techniczna (art. 8 ust. 3)					
Wkład na rzecz Instrumentu Wsparcia Technicznego (art. 11 ust. 3)					
Wkład na rzecz modułu państw członkowskich w ramach InvestEU (art. 11 ust. 3)					

1.2. Ogólny zarys bieżącej sytuacji w odnośnej dziedzinie

Informacje na temat bieżących krajowych polityk w dziedzinie energii i klimatu, sposobu ich stosowania w kontekście krajowym, ze szczególnym uwzględnieniem sektora budynków i sektora transportu oraz w odniesieniu do grup znajdujących w najtrudniejszej sytuacji.

1.3. Proces konsultacji publicznych

Podsumowanie procesu konsultacji z władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami młodzieżowymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami, realizowanego zgodnie z krajowymi ramami prawnymi, w celu przygotowania i, w miarę dostępności, realizacji planu, z uwzględnieniem zakresu, rodzaju i harmonogramu działań konsultacyjnych, a także sposobu odzwierciedlenia w planie opinii zainteresowanych stron.

2. OPIS ŚRODKÓW I INWESTYCJI, KAMIENI MILOWYCH I WARTOŚCI DOCELOWYCH

Informacje oddzielnie dla każdego komponentu w odniesieniu do trzech obszarów planu:

- sektor budynków;
- sektor transportu drogowego;
- tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów.

Komponent może obejmować kilka podkomponentów koncentrujących się na konkretnym wyzwaniu lub potrzebie. Każdy komponent lub podkomponent może obejmować jeden lub kilka ściśle ze sobą powiązanych lub wzajemnie zależnych środków lub inwestycji.

2.1. KOMPONENT [1][2]: [sektor budynków][sektor transportu]

Informacje na temat komponentu:

(i) Opis komponentu

Pole podsumowujące:

Pole podsumowujące dla komponentu [1][2] [sektor budynków][sektor transportu]
Obszar interwencji: [sektor budynków][sektor transportu]
Cel:
Środki i inwestycje:
Szacunkowe łączne koszty: xx EUR, w tym
Koszty objęte wnioskiem o pokrycie w ramach Funduszu: xx EUR
Koszty, które mają zostać pokryte z wkładu krajowego: xx EUR

(ii) Opis środków i inwestycji w ramach komponentu

Szczegółowy opis komponentu oraz jego konkretnych środków i inwestycji, a także ich wzajemnych powiązań i synergii, obejmujący następujące elementy:

- jasna i oparta na dowodach analiza istniejących wyzwań oraz sposobu, w jaki środki i inwestycje na nie odpowiadają;
- charakter, rodzaj i wielkość środka lub inwestycji, które mogą obejmować dodatkowe środki wsparcia technicznego zgodnie z art. 11 ust. 4, ze wskazaniem, czy jest to nowy środek lub nowa inwestycja, czy też są to istniejące środki lub inwestycje, które mają zostać przedłużone przy wsparciu z Funduszu;
- szczegółowe informacje na temat celu środka lub inwestycji oraz na temat tego, kto i co jest celem tego środka lub inwestycji; wyjaśnienie, w jaki sposób środek i inwestycja skutecznie przyczyniłyby się do osiągnięcia celów Funduszu w ogólnym kontekście stosownych polityk państwa członkowskiego oraz w jaki sposób zmniejszą zależność od paliw kopalnych;
- opis sposobu realizacji środka lub inwestycji (środki wdrażania), z odniesieniem do zdolności administracyjnych państwa członkowskiego na poziomie centralnym i, w stosownych przypadkach, regionalnym i lokalnym, z wyjaśnieniem, jak zasoby zostaną wykorzystane w sposób terminowy i jak są one kierowane na szczebel niższy niż krajowy, w stosownych przypadkach;
- wyjaśnienie, w jaki sposób środek lub inwestycja będą dążyć do przeciwdziałania nierówności płci, w stosownych przypadkach;
- harmonogram środka lub inwestycji; w przypadku wsparcia dotyczącego pojazdów niskoemisyjnych – harmonogram stopniowego zmniejszania tego wsparcia.

(iii) Zasada „nie czyni poważnych szkód”

Informacje na temat tego, w jaki sposób środki i inwestycje uwzględnione w komponencie są zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852. Komisja zapewni wskazówki techniczne zgodnie z art. 6 ust. 5 niniejszego rozporządzenia.

(iv) Kamienie milowe i wartości docelowe i harmonogram

Informacje na temat każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej, które będą odzwierciedlać postępy w realizacji środków i inwestycji w ramach tego komponentu, w następujący sposób:

- dlaczego wybrano konkretny kamień milowy lub konkretną wartość docelową;
- co mierzy dany kamień milowy lub dana wartość docelowa;
- w jaki sposób będzie to mierzone, jaka zostanie zastosowana metodyka i źródło i w jaki sposób zostanie obiektywnie zweryfikowana właściwa realizacja kamienia milowego lub wartości docelowej;
- jaki jest poziom bazowy (punkt początkowy) i jaki jest poziom lub konkretny punkt, które należy osiągnąć;
- do kiedy zostanie on osiągnięty (w podziale na kwartały i rok);
- kto i która instytucja będzie odpowiedzialna za realizację, pomiar i sprawozdawczość.

Tabela zawierająca kamienie milowe, wartości docelowe i harmonogram dla komponentów wraz z następującymi informacjami:

Numer porządkowy	Nazwa-rodka/Inwestycji	Kamień milowy lub wartość docelowa	Nazwa kamienia milowego/-wartości docelowej	Wskaźniki jakościowe (kamienie milowe)	Wskaźniki ilościowe (wartości docelowe)			Termin realizacji		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka-miary/inwestycji	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	

(v) Finansowanie i koszty

Informacje i wyjaśnienia dotyczące szacunkowych łącznych kosztów komponentu oraz dla każdego środka i inwestycji, poparte odpowiednim uzasadnieniem, w tym:

- zastosowana metodyka, przyjęte założenia podstawowe (np. dotyczące kosztów jednostkowych, kosztów nakładów) oraz uzasadnienie tych założeń;
- orientacyjny kompleksowy harmonogram, w ramach którego oczekuje się poniesienia tych kosztów;
- informacje na temat krajowego wkładu w łączne koszty środków i inwestycji;
- wszelkie informacje na temat tego, jakie finansowanie z innych instrumentów unijnych jest lub może być przewidziane w odniesieniu do tego samego komponentu;
- wszelkie informacje na temat przewidzianego finansowania ze źródeł prywatnych oraz w stosownych przypadkach na temat docelowego poziomu dźwigni;
- uzasadnienie wiarygodności i zasadności szacunkowych kosztów, w razie potrzeby, z uwzględnieniem specyfiki krajowej.

(vi) Uzasadnienie przyznania korzyści podmiotom innym niż gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji i użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji (w stosownych przypadkach)

Jeżeli wsparcie z Funduszu jest udzielane za pośrednictwem podmiotów publicznych lub prywatnych innych niż gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji lub użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji – wyjaśnienie, jakie środki lub inwestycje wprowadzą te podmioty i w jaki sposób te środki i inwestycje ostatecznie przyniosą korzyści gospodarstwom domowym znajdującym się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji lub użytkownikom transportu znajdującym się w trudnej sytuacji.

Jeżeli wsparcie z Funduszu udzielane jest poprzez pośredników finansowych, opis środków, które państwo członkowskie zamierza przyjąć w celu zapewnienia, aby pośrednicy finansowi przekazywali całość korzyści odbiorcom końcowym.

(vii) Szacunkowe łączne koszty komponentu

Należy wypełnić tabelę dotyczącą szacunkowego kosztu środków i inwestycji ujętych w komponentcie, zgodnie z poniższym wzorem:

Numer porządkowy	Oдноśny środek (Środek lub inwestycja)	Oдноśny okres		Szacunkowe koszty, w odniesieniu do których wnioskuje się o finansowanie z Funduszu								
				Wartość wnioskowanego wsparcia łącznie	W stosownym przypadku: w podziale na lata							
		od (data)	do (data)		Kwota (w mln EUR)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032

(viii) Scenariusz w przypadku późniejszego uruchomienia systemu handlu uprawnieniami do emisji

Opis i kwantyfikacja niezbędnych dostosowań środków, inwestycji, kamieni milowych, wartości docelowych, kwoty wkładu krajowego oraz wszelkich innych stosownych elementów planu wynikających z odroczenia uruchomienia systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionego na mocy rozdziału IVa dyrektywy 2003/87/WE zgodnie z art. 30k tej dyrektywy.

Oddzielna wersja pola podsumowującego, tabeli dotyczącej kamieni milowych, wartości docelowych i harmonogramu oraz tabeli dotyczącej szacunkowych kosztów.

2.2. KOMPONENT [3]: bezpośrednie wsparcie dochodów

Informacje na temat komponentu dotyczącego bezpośredniego wsparcia dochodów:

(i) Opis komponentu

Pole podsumowujące:

<p>Pole podsumowujące dla komponentu 3 – bezpośrednie wsparcie dochodów</p> <p>Obszar interwencji: bezpośrednie wsparcie dochodów</p> <p>Cel:</p> <p>Środki:</p> <p>Szacunkowe łączne koszty: xx EUR, w tym</p> <p>Koszty objęte wnioskiem o pokrycie w ramach Funduszu: xx EUR</p> <p>Koszty, które mają zostać pokryte z wkładu krajowego: xx EUR</p>

(ii) Opis środków w ramach komponentu

Szczegółowy opis komponentu oraz jego konkretnych środków, a także ich wzajemnych powiązań i synergii, w tym:

- jasna i oparta na dowodach analiza istniejących wyzwań oraz sposobu, w jaki są one uwzględnione, i celów wsparcia;
- charakter, rodzaj i wielkość wsparcia;
- szczegółowe informacje na temat odbiorców końcowych wsparcia oraz kryteria stosowane do ich identyfikacji;
- harmonogram zmniejszania bezpośredniego wsparcia dochodów zgodnie z harmonogramem Funduszu, w tym konkretny termin zakończenia wsparcia;
- wyjaśnienie, w jaki sposób wsparcie będzie miało na celu przeciwdziałanie nierówności płci, w stosownych przypadkach;
- opis sposobu wdrażania wsparcia;
- informacje na temat krajowego wkładu w koszty środków.

(iii) Kamienie milowe i wartości docelowe dla środków bezpośredniego wsparcia dochodów

Informacje na temat każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej, które będą odzwierciedlać postępy w realizacji tego komponentu, w następujący sposób:

- dlaczego wybrano konkretny kamień milowy lub konkretną wartość docelową;
- co mierzy dany kamień milowy lub dana wartość docelowa;
- w jaki sposób będzie to mierzone, jaka zostanie zastosowana metodyka i źródło i w jaki sposób zostanie obiektywnie zweryfikowana właściwa realizacja kamienia milowego lub wartości docelowej;
- jaki jest poziom bazowy (punkt początkowy) i jaki jest poziom lub konkretny punkt, które należy osiągnąć;
- do kiedy zostanie on osiągnięty;
- kto i która instytucja będzie odpowiedzialna za realizację, pomiar i sprawozdawczość.

Tabela zawierająca kamienie milowe, wartości docelowe i harmonogram dla środków tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów, zgodnie z poniższym wzorem:

Numer porządkowy	Środek	Kamień milowy lub wartość docelowa	Nazwa kamienia milowego/-wartości docelowej	Wskaźniki jakościowe (kamienie milowe)	Wskaźniki ilościowe (wartość docelowa)			Termin realizacji		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	

(iv) Uzasadnienie środków

Uzasadnienie potrzeby tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów w oparciu o kryteria określone w art. 6 ust. 1 i art. 8 ust. 2:

- szacowanie ilościowe i jakościowe wyjaśnienie, w jaki sposób środki przewidziane w planie mają zmniejszyć ubóstwo energetyczne i ubóstwo transportowe oraz podatność gospodarstw domowych i użytkowników transportu na wzrost cen transportu drogowego i paliw do ogrzewania;
- uzasadnienie proponowanego harmonogramu zmniejszania tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów oraz warunków, w których nie ma ono już zastosowania;
- opis sposobu, w jaki grupy odbiorców tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów są również adresatami środków strukturalnych i inwestycji mających na celu skuteczne wydzwignięcie ich z ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego, a także opis komplementarności tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów ze środkami strukturalnymi i inwestycjami mającymi na celu wsparcie gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji.

(v) Koszty środków

Informacje dotyczące szacunkowych łącznych kosztów komponentu, poparte odpowiednim uzasadnieniem, w tym:

- zastosowana metodyka, przyjęte założenia podstawowe oraz uzasadnienie tych założeń;
- dane porównawcze dotyczące kosztów rzeczywistych, jeżeli w przeszłości realizowano podobne środki wsparcia;
- wszelkie informacje na temat tego, jakie finansowanie z innych instrumentów unijnych jest lub może być przewidziane w odniesieniu do tego samego wsparcia;
- odpowiednie szczegółowe uzasadnienie wiarygodności i zasadności szacunkowych kosztów, w tym wszelkie wykorzystane dane lub dowody załączone do planu.

(vi) Uzasadnienie przyznania korzyści podmiotom innym niż gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji i użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji (w stosownych przypadkach)

Jeżeli wsparcie z Funduszu jest udzielane za pośrednictwem podmiotów publicznych lub prywatnych innych niż gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji lub użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji – wyjaśnienie, jakiego rodzaju środki wprowadzą te podmioty i w jaki sposób te środki ostatecznie przyniosą korzyści gospodarstwom domowym znajdującym się w trudnej sytuacji lub użytkownikom transportu znajdującym się w trudnej sytuacji.

Jeżeli wsparcie z Funduszu udzielane jest poprzez pośredników finansowych, opis środków, które państwo członkowskie zamierza przyjąć w celu zapewnienia, aby pośrednicy finansowi przekazywali całość korzyści odbiorcom końcowym.

(vii) Szacunkowy koszt planu w odniesieniu do komponentu tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów.

Należy wypełnić tabelę dotyczącą szacunkowego kosztu wsparcia ujętego w komponencie, zgodnie z poniższym wzorem:

Numer porządkowy	Rodzaj wsparcia	Odnosny okres		Szacunkowe koszty, w odniesieniu do których wnioskuje się o finansowanie z Funduszu							
				Wartość wnioskowanego wsparcia łącznie	W stosownym przypadku: w podziale na lata						
		od (data)	do (data)		Kwota (w mln EUR)	2026	2027	2028	2029	2030	2031

(viii) Scenariusz w przypadku późniejszego uruchomienia systemu handlu uprawnieniami do emisji

Opis i kwantyfikacja niezbędnych dostosowań środków, inwestycji, kamieni milowych, wartości docelowych, kwoty wkładu krajowego oraz wszelkich innych stosownych elementów planu wynikających z odroczenia uruchomienia systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionego na mocy rozdziału IVa dyrektywy 2003/87/WE zgodnie z art. 30k tej dyrektywy.

Oddzielna wersja pola podsumowującego, tabeli dotyczącej kamieni milowych, wartości docelowych i harmonogramu oraz tabeli dotyczącej szacunkowych kosztów.

2.3. Pomoc techniczna

Opis działań w zakresie pomocy technicznej, które zostaną uwzględnione na potrzeby skutecznego zarządzania środkami i inwestycjami określonymi w planie oraz na potrzeby ich skutecznej realizacji, zgodnie z art. 8 ust. 3, w tym:

- charakter, rodzaj i wielkość działań w zakresie pomocy technicznej;
- szacunkowy koszt działań w zakresie pomocy technicznej.

2.4. Przesunięcia do programów objętych zarządzaniem dzielonym

Jeżeli zasoby mają zostać przesunięte z Funduszu do funduszy objętych zarządzaniem dzielonym zgodnie z art. 11 ust. 2, wskazanie programów, do których te zasoby zostaną przesunięte i w ramach jakiego harmonogramu, oraz wskazanie, w jaki sposób środki i inwestycje, które mają być realizowane w ramach tych programów, byłyby zgodne z celami, o których mowa w art. 3, w tym czy wchodzi w zakres środków i inwestycji określonych w art. 8.

2.5. Szacowane łączne koszty planu

Szacunkowe łączne koszty planu, w tym wszelkie kwoty udostępnione na dodatkowe wsparcie techniczne na podstawie art. 11 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, kwota wkładu pieniężnego na potrzeby modułu państw członkowskich zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzenia (UE) 2021/523 oraz ewentualna kwota udostępniona na dodatkową pomoc techniczną na podstawie art. 8 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.

Wskazanie wkładu krajowego w łączne koszty planu, w tym wskazanie wszelkich zasobów, które mają zostać przesunięte do Funduszu z programów objętych zarządzaniem dzielonym zgodnie z art. 11 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, oraz wszelkich zasobów, które mają zostać przesunięte z Funduszu do programów objętych zarządzaniem dzielonym zgodnie z art. 11 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

Opis, w jaki sposób koszty są zgodne z zasadą oszczędności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego wpływu planu.

Należy wypełnić tabelę podsumowującą koszt Funduszu w podziale na źródła finansowania, zgodnie z poniższym wzorem:

Łączne koszty planu społeczno-klimatycznego	Scenariusz podstawowy	W przypadku art. 30k dyrektywy 2003/87/WE
SZACUNKOWE ŁĄCZNE KOSZTY PLANU, w tym	XXX EUR	XXX EUR
Objęte Funduszem	XXX EUR	XXX EUR
Wkład krajowy	XXX EUR	XXX EUR
Przesunięcia z programów objętych zarządzaniem dzielonym	XXX EUR	XXX EUR
(Przesunięcia do programów objętych zarządzaniem dzielonym)	-XXX EUR	-XXX EUR

3. ANALIZA I WPŁYW OGÓLNY

3.1. Definicje

Wyjaśnienie, w jaki sposób definicje ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego mają być stosowane na poziomie krajowym.

3.2. Przewidywany wpływ na grupy znajdujące się w trudnej sytuacji

Oszacowanie prawdopodobnych skutków wzrostu cen będącego wynikiem systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionego na mocy rozdziału IVa dyrektywy 2003/87/WE dla gospodarstw domowych, w szczególności dla występowania ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego, oraz dla mikroprzedsiębiorstw, zawierające w szczególności oszacowanie liczby i identyfikację gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji oraz użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji. Skutki te należy analizować na odpowiednim poziomie podziału terytorialnego określonym przez każde państwo członkowskie, uwzględniając specyfikę krajową i takie elementy, jak dostęp do transportu publicznego i podstawowych usług, oraz wskazując obszary, w których skutki te mogą być najbardziej odczuwalne.

Opis metodyki zastosowanej w oszacowaniach, przy jednoczesnym upewnieniu się, że oszacowania te są dokonywane przy zachowaniu odpowiedniego poziomu dezagregacji na poziomie regionalnym.

3.3. Przewidywany wpływ planowanych środków i inwestycji

Oszacowanie przewidywanego wpływu środków i inwestycji planowanych w sekcji 2 na emisje gazów cieplarnianych, ubóstwo energetyczne i ubóstwo transportowe, z porównaniem do opisanego powyżej poziomu bazowego.

Opis metodyki zastosowanej w oszacowaniach.

Tabele jakościowe i ilościowe dotyczące wpływu planu, zgodnie z poniższym wzorem:

Komponent	Opis spodziewanego wpływu komponentu na: (z uwzględnieniem stosownych wskaźników ilościowych)				
	Efektywność energetyczna	Renowacja budynków	Bezemisyjne i niskoemisyjne mobilność i transport	Redukcje emisji gazów cieplarnianych	Redukcja liczby gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji (jednostka: gospodarstwa domowe)
Plan ogółem					
Sektor budynków					
Sektor transportu drogowego					

Komponent	Kwantyfikacja wpływu (jeżeli jest dostępna) tj. różnica w % w stosunku do neutralnego pod względem politycznym poziomu bazowego					
	Krótkoterminowo (w ciągu 3 najbliższych lat)			Średnioterminowo (koniec planu)		
	Emisje gazów cieplarnianych	Gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym	Gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem transportowym	Emisje gazów cieplarnianych	Gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym	Gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem transportowym
Plan ogółem						
Sektor budynków						
Sektor transportu drogowego						

Tabela jakościowa i ilościowa dotycząca spodziewanego wpływu środków tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów na redukcję liczby gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji, a także gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym i ubóstwem transportowym, zgodnie z poniższym wzorem:

Komponent: bezpośrednie wsparcie dochodów	
Redukcja liczby gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji	Opis spodziewanego wpływu
	Oszacowanie spodziewanego wpływu; jednostka: gospodarstwa domowe
Redukcja liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym i ubóstwem transportowym	Opis spodziewanego wpływu
	Oszacowanie spodziewanego wpływu; jednostka: gospodarstwa domowe

4. KOMPLEMENTARNOŚĆ, DODATKOWOŚĆ I REALIZACJA PLANU

Ta część dotyczy całego planu. Różne kryteria określone poniżej muszą być uzasadnione w odniesieniu do planu jako całości.

4.1. Monitorowanie i realizacja planu

Wyjaśnienie, w jaki sposób państwo członkowskie zamierza wdrożyć proponowane środki i inwestycje, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń i harmonogramu monitorowania i realizacji, w tym, w stosownych przypadkach, środków niezbędnych do zapewnienia zgodności z art. 21.

4.2. Spójność z innymi inicjatywami

Wyjaśnienie, w jaki sposób plan jest spójny z informacjami zawartymi i zobowiązaniami podjętymi przez państwo członkowskie w ramach innych odpowiednich planów i funduszy, a także wzajemnych zależności między poszczególnymi planami w przyszłości, jak określono w art. 6 ust. 3 i art. 16 ust. 3 lit. b) ppkt (iii).

4.3. Komplementarność finansowania

Informacje na temat istniejącego lub planowanego finansowania środków i inwestycji z innych źródeł unijnych, międzynarodowych, publicznych lub, w stosownych przypadkach, prywatnych, które przyczynia się do realizacji środków i inwestycji określonych w planie, w tym na temat tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c).

4.4. Dodatkowość

Wyjaśnienie i uzasadnienie, w jaki sposób nowe lub istniejące środki lub inwestycje mają charakter dodatkowy i nie zastępują powtarzających się krajowych wydatków budżetowych zgodnie z art. 13 ust. 2, w tym takie wyjaśnienie i uzasadnienie w odniesieniu do środków i inwestycji ujętych w planie zgodnie z art. 4 ust. 5.

4.5. Specyfika geograficzna

Wyjaśnienie, w jaki sposób w planie uwzględniono specyfikę geograficzną, taką jak wyspy, regiony i terytoria najbardziej oddalone, obszary wiejskie lub oddalone, mniej dostępne peryferia, obszary górskie lub obszary słabiej rozwinięte.

4.6. Zapobieganie korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów

System zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów oraz wykrywania i korygowania tych zjawisk podczas korzystania ze środków finansowych udostępnionych w ramach Funduszu, a także rozwiązania mające na celu unikanie podwójnego finansowania z Funduszu i innych programów unijnych zgodnie z art. 21 i załącznikiem III, łącznie ze środkami finansowymi przekazywanymi za pośrednictwem podmiotów publicznych lub prywatnych innych niż gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji i użytkownicy transportu znajdujący się w trudnej sytuacji zgodnie z art. 9.

4.7. Informacja, komunikacja i widoczność

Zgodność z przepisami określonymi w art. 23 dotyczącymi publicznego dostępu do danych, ze wskazaniem strony internetowej, na której dane będą publikowane, a także działania w zakresie informacji, komunikacji i widoczności.

Zarys planowanej krajowej strategii komunikacyjnej mającej zapewnić świadomość społeczną na temat finansowania unijnego. 0
